

ГЛАС

ЛИСТ РЕПУБЛИЧКОГ
ФОНДА ЗА ПЕНЗИЈСКО
И ИНВАЛИДСКО
ОСИГУРАЊЕ

ОСИГУРАНИКА

ГОВОРНИ АУТОМАТ
0-24h: 0700/017-017
по цени локалног
позива
или: 011/30-60-680

ТЕМА БРОЈА: Фонд ПИО омогућиће и ове године бесплатну рехабилитацију за 9.359 пензионера из целе Србије чија примања не прелазе 22.334 динара

ПРИЈАВЕ ДО 23. МАРТА

СРЕЋАН 8. МАРТ

**ИЗДАВАЧ: Републички
фонд за пензијско
и инвалидско осигурање**

ДИРЕКТОР:

Драгана Калиновић

**ГЛАВНИ И ОДГОВОРНИ
УРЕДНИК:**

Милена Јовановић

РЕДАКЦИЈА:

Булевар уметности бр 10,
11070 Београд,
e-mail: glasosiguranika@pio.rs

СЕКРЕТАРИЈАТ:

011/2017-437
факс: 2017-437

**РЕДАКЦИЈА ЗА
ВОЈВОДИНУ:**

Житни трг бр. 3,
21000 Нови Сад
021/487-7754,
021/487-7789,
факс: 021/6624-359,
e-mail:
miroslav.mekterovic@piovoj.rs

ШТАМПА:

Штампарија Балкан, Инђија

ОГЛАШАВАЊЕ:

011/2017-437

Рукописи и фотографије
се не враћају.

Електронско издање:

www.pio.rs/glasosiguranika

Реч уредника

Иако је стални посао све ређа појава у Србији, свакодневно смо учесници многих ситуација у којима се људи који раде понашају као да су редовни приходи и доприноси нешто што им по неком праву припада и за шта не морају да уложе ни најмањи труд. Без обзира на то који посао треба да обавимо, или смо пошли код лекара, или код детета у школу, врло често са друге стране наилазимо на немотивисане, некомпетентне и нељубазне људе који отаљавају свој посао. Ако се и нађе неки светли пример другачијег понашања, препричавамо га као куриозитет уместо као нормалну ствар која се подразумева. Због чега су људи, чак и у оваквој кризи, тако мало заинтересовани за оно што раде, хронични незадовољници који с муком одлазе на посао и још се тежобнији са њега враћају. Због малих плата, лоших услова и третмана, одговориће многи, али тај одговор, иако најједноставнији, чак ни у нашем случају није једини.

Галуп, једна од најпознатијих светских организација која се бави испитивањем јавног мњења, објавила је недавно резултате глобалног истраживања који су изазвали велику пажњу пословне

јавности – чак петина запослених који су учествовали у анкети изјавила је да су на послу „активно искључени“. Та њихова демотивисаност, израчунали су стручњаци, резултира штетом од више стотина милијарди долара годишње. Само у Немачкој, са којом је свако поређење у примањима и условима рада потпуно неумесно, демотивисаност радника који су „у себи одавно дали отказ“ њихова предузећа годишње кошта више од 120 милијарди евра. С друге стране, каже Галуп, немотивисани запослени приметно више одсуствују с посла и знатно су мање лојални фирми, а ниво стреса кад радите са њима много је виши од оног који доноси рад са мотивисанима.

Шта рећи тек за Србију која је на листи Светског економског форума за 2010/11. годину по улагању у лични развој и каријеру својих запослених рангирана као 130. од 139 земаља? Ето, можда, још једног од објашњења зашто су нам радници невољни, некреативни, неквалификовани, и зашто им је тешко да на својим радним местима покажу иницијативу и докажу сопствену вредност.

М. Јовановић

Равноправност – циљ коме се стреми

Као деца смо с нестрпљењем чекали Осми март, да бисмо мами, баки, тетки или учитељици честитали празник, дарујући им цвеће или неки скроман поклон, тек да бисмо их обрадовали. Нисмо тада знали да су тај празник с муком извојевале ондашње напредне жене које су се бориле за своја права (за општењавање, запошљавање, за право гласа, положај у друштву и др.) и равноправност с мушким полом.

Додуше, историја бележи да је било успешних жена које су владале још у старом Египту и Асирији, пре наше ере, као и славних краљица у средњем веку у Енглеској, Француској, Шпанији и Русији, али и неким државама Африке и Азије, све до жена премијера у Израелу, Индији, Цејлону, Енглеској, и савремених државница које се данас налазе на челу својих земаља.

Но, управо постојање успешних жена у савременом свету отвара још увек актуелно питање о равноправности полова код нас. Иако су данас жене махом запослене, оне и даље немају исти третман као мушкарци који раде на истим радним местима. На евиденцији тржишта рада претежно се налази женска радна снага, оне теже добијају запослење, поставља им се питање формирања породице, рађања и неговања деце, присутан је мобинг и низ других негативних услова који запосленој жени отежавају и живот и рад.

У нашој земљи жене чине више од 51 одсто становника, али је једва нешто више од половине њих стално запослено, па су принуђене на „сиву економију“, што је далеко од европских стандарда и наше жеље да се нађемо међу државама чланицама Европске уније. Када је реч о приватном бизнису, интересантни су подаци да жене дуже остају у послу који су започеле, а фирме којима су власници жене бележе раст продаје.

У нашој земљи жене су највише заступљене у правосуђу, где чине 70 одсто запослених, затим на царини – 42 процента, па у трговини,

здравству и социјалној помоћи. Солидна је заступљеност и у области забаве, спорта и уметности, а знатно мања у индустрији (сем текстилне), научним институцијама и техничким услугама.

Занимљиви су подаци о заступљености жена у службама безбедности, полицији и војсци. Тако, на пример, у цивилном делу безбедности жене заузимају скоро половину радних места, док је у полицијској униформи једва нешто више од седам процената. Када је реч о војсци, само три одсто је у професионалној војној служби, а на Војну академију се уписује петина жена од укупног броја. Нема их на командним дужностима у оперативним саставима војске, међу војним аташеима и војним посматрачима, а у Министарству одбране их је једва 10 одсто.

Ј. МекКевит

ЈЕЛИЦА ТИМОТИЈЕВИЋ, ДИРЕКТОРКА СЕКТОРА ЗА ОДНОСЕ С ЈАВНОШЋУ РФ ПИО

Права и благовремена информација грађанима

Око 100.000 људи посетило сајт Фонда само у јануару ове године, говорни аутомат забележио 86.000 позива у 2011, штампано 700.000 лифлета – све у циљу боље информисаности о правима из ПИО и начинима за њихово остваривање

Како осигураницима и корисницима омогућити да са што мање долазака на шалтере Фонда ПИО сазнају све што их занима из домена остваривања права из пензијско-инвалидског осигурања – питање је чијим се решавањем и непрекидним унапређивањем бави Сектор за односе с јавношћу РФ ПИО. Активна, дневна сарадња са медијима омогућава да тачне информације о правима и начину њиховог остваривања што брже и ефикасније стигну до грађана. Тако је у 2011. забележено 3.500 објава о Фонду, редизајниран је веб-сајт Фонда, штапају се лифлети, постоји говорни аутомат, PR office, одељење за представке и притужбе... Настоји се да грађанима све информације буду што доступније и што јасније представљене, каже за „Глас осигураника“ Јелица Тимотијевић, директорка Сектора за односе с јавношћу РФ ПИО.

– Да почнемо од нашег сајта који је недавно осавременењен, тако да сада има много више садржаја упакованих тако да буду једноставни за претраживање. Да смо у томе успели, сведочи и дупло већи број посетилаца сајта: у јануару ове године сајт је посетило око 100.000 људи. Међу њима је највише наших држављана, затим су ту грађани из суседних земаља, бивших република СФРЈ, али значајан је и број посета сајту из Немачке, Сједињених Америчких Држава, Аустрије... да набројимо само неке од земаља чији становници најчешће посећују сајт Фонда ПИО – истиче Јелица Тимотијевић.

На насловној страни сајта су веб-сервиси којима је омогућен једноставан увид у податке о матичној евиденцији, односно, за правна лица, у послове прелиминарне контроле.

– Већ смо у више наврата говорили о томе да грађани сада могу веома једноставно, са сопствених рачунара, да провере колико тачно радног стажа имају и јесу ли им за све то време плаћени доприноси. До сада је око

25.000 грађана узело свој пин код (приступну шифру) и на тај начин стекло могућност да, у било које време, путем овог веб-сервиса провере све што их у вези са сопственим стажом занима. И око 12.000 послодаваца је искористило могућност електронске контроле својих М-4 образаца, што им знатно поједностављује и скраћује посао око њиховог попуњавања и ажурирања, јер за проверу више не морају да одлазе на шалтере у филијале Фонда, већ све то заврше електронски, а у Фонд долазе само једном да би предали тачно попуњен образац М-4 – наглашава наша саговорница.

Истовремено, отворен је и наменски веб-сервис са подацима о прерачуну словеначких пензија пошто је то постало актуелно последњих годину дана.

– Морам још да додам да је сваки овај веб-сервис направљен на савременим софтверским решењима тако да су подаци, што се Фонда тиче, максимално заштићени и гарантована је потпуна приватност свим корисницима ових сервиса уз препоруку, наравно, да чувају свој пин код у тајности да га неко недобронамеран не би злоупотребио – упозорава директорка Тимотијевић.

Говорни аутомат, који је уведен 2006. године, такође омогућава грађанима да се информишу о правима из области пензиј-

ског и инвалидског осигурања и о начинима њиховог остваривања.

– Фонд је определио телефонски број који почиње са 0700 и који има такозвани негеографски код што омогућава свим грађанима Србије да, одакле год зову, плаћају цену локалног позива. Позивањем говорног аутомата грађани могу да чују све важне информације о правима и начинима за њихово остваривање и процедури која се подразумева да би се неко право остварило. У 2011. години забележено је око 86.000 позива овог броја. Овде морам да напоменем да је реч само о говорном аутомату, дакле позивом на број могу се чути само наснимљене информације без могућности да се контактира агент, односно особа која би разговарала и одговарала на питања грађана. На томе се интензивно ради и очекујемо да ћемо током лета ове године успешно имплементирати пројекат кол центра, што је и предвиђено свим плановима и пројектима Фонда за ову годину. То би грађанима омогућило и директну комуникацију са агентима који би им одговарали на питања – објашњава Јелица Тимотијевић.

Поред ових савремених постоје и традиционалнији начини који обезбеђују информације осигураницима и корисницима:

– Сваке године штампамо 700.000 лифлета који садрже податке о основним правима, у њима је наведена потребна документација и начин за остваривање права, и то посебно за сваку категорију: старосну, породичну или инвалидску пензију, као и за плаћање доприноса по члану 15 и права на новчане накнаде. Ови лифлети се деле странкама на шалтерима у свим филијалама Фонда. Такође, већ неколико година штампамо и јединствена, унифицирана обавештења намењена грађанима, и она

Извор тачних података

– Лист „Глас осигураника“, са традицијом дугом 43 године, јесте још један, и то веома добар начин за информисање осигураника и корисника. Новине су бесплатне и шаљу се на адресе читалаца: институција и појединаца. Веома је велико интересовање читалаца за „Глас осигураника“ тако да смо прошле године повећали тираж за три хиљаде примерака да би што више људи могло да добије свој примерак листа. Теме о којима се пише су разноврсне, намењене и корисницима пензија, али првенствено осигураницима, што се и из назива може претпоставити. „Глас осигураника“ излази два пута месечно и често је инспирација за теме и извор података за остале медије – наглашава Јелица Тимотијевић.

се истичу на огласним таблама и шалтерима Фонда. У већим филијалама, и тамо где постоје технички услови, постављени су видео-бимови са слајд презентацијом, а последњих годину дана сваки нови пензионер уз решење о пензији добија и посебно обавештење о својим правима и обавезама – каже наша саговорница.

И поред свих ових информација и начина да сазнају шта их интересује, грађани и даље најчешће користе могућност да електронским путем поставе конкретно питање.

– У 2011. години око седам хиљада грађана је мејлом затражило помоћ или одговор за своју личну „муку“, и сви су их добили у најкраћем могућем року. Вероватно да су сви ови канали комуникације допринели да нам се број представки и притужби на рад Фонда и запослених у њему преполовио у односу на претходне године. Још морам да поменим и књигу утисака која у свим филијалама постоји око годину дана и омогућава грађанима да нам проследи повратну информацију. На овај начин добијамо веома корисна сазнања и често можемо да делујемо превентивно и спречимо могући проблем – јасна је Јелица Тимотијевић, директорка Сектора за односе с јавношћу РФ ПИО.

Весна Анастасијевић

Пензионери бесплатно у бање

За 9.359 корисника пензија из целе Србије трошкове боравака у РХ центрима и бањама сносиће РФ ПИО, пријављивање до 23. марта

Пензионери чија примања нису виша од 22.334 динара моћи ће да се до 23. марта пријављују за овогодишњи бесплатан боравак у бањама и РХ центрима. За ту намену издвојено је 275,6 милиона динара. Новац ће бити распоређен по филијалама Фонда, сразмерно броју корисника по општинама на подручју филијале 1. јануара 2012. године. Процењује се да ће ове године на рехабилитацију у бање о трошку Фонда бити упућено 9.359 пензионера из свих категорија: бивших запослених, самосталних делатности и пољопривредника.

Као и претходних година, најстарији ће пријаве за бесплатан боравак у српским бањама и лечилиштима моћи да предају општинским организацијама пензионера на чијој територији живе, али чланство у пензионерској организацији није обавезно да би корисник могао да конкурише за бесплатан боравак у бањи. Дакле, и они који нису чланови општинске организације пензионера могу да се пријаве за одлазак у бању о трошку Фонда. Услов за све заинтересоване је да им месечна примања не прелазе 22.334 динара (као доказ прилаже се пензијски чек за јануар или фебруар 2012. године), да нису ову погодност користили претходних пет година (што је новина јер се до сада могло конкурисати после три године), као и то да немају других прихода – од самостал-

не делатности, на пример. На оглас могу да се јаве и пензионери који су то право остварили применом домаћих прописа и на основу међународних уговора, под условом да збир тих пензија (прерачунао по средњем курсу НБС на дан 13. јануара 2012. године 1 евро = 104,3584 динара), не прелази 22.334 динара.

Пензионисани пољопривредници, поред наведеног, треба да имају најмање десет година стажа покривеног доприносима.

Уз пријаву пензионери треба да приложе и медицинску документацију коју имају због дијагнозе, да би лекарска комисија могла да одреди која би им бања највише одговарала за рехабилитацију. Као и прошле године, у оквиру сваке категорије пензионера – запослени, самосталне делатности и пољопривредници – биће прављене посебне листе за старосне, инвалидске и породичне пензионере.

Треба рећи да и трошкове превоза до бање такође сноси РФ ПИО, а рефундира се цена повратне аутобуске карте од места боравака до бање или цена повратне возне карте другог разреда.

Ранг-листе ће бити објављене на огласним таблама општинских организација и испостава, служби или филијала Републичког фонда ПИО. Уколико неко од пензионера не буде задовољан рангирањем, моћи ће да уложи приговор у року од осам дана од дана објављивања ранг-листе на огласној табли. Комисија је обавезна да у року од три дана прегледа све жалбе и сачини коначну ранг-листу пензионера који ће ове године боравити у бањама и лечилиштима Србије о трошку Фонда.

В. Анастасијевић

Републички фонд за пензијско и инвалидско осигурање

расписује

О Г Л А С

за пријем захтева за упућивање корисника пензија на рехабилитацију за 2012. годину

1. Право на бесплатну рехабилитацију у здравствено-стационарним установама и бањско-климатским лечилиштима, у трајању од 10 дана, имају корисници старосних, инвалидских и породичних пензија, који имају пребивалиште на територији Републике Србије и чија је пензија за јануар, односно фебруар нижа од износа просечне пензије у Фонду, односно од 22.334,00 динара.
2. Право да се јаве на оглас имају пензионери из категорије запослених, самосталних делатности и пољопривредници, који, осим пензије која је нижа од горе наведеног износа, немају друга лична примања. Право да се јаве на оглас имају и пензионери који су то право остварили применом домаћих прописа и на основу међународних уговора, под условом да збир тих пензија (прерачунато по средњем курсу НБС на дан 13. јануара 2012. године 1€ = 104,3584 динара), не прелази износ из тачке 1 овог огласа.
3. Право на коришћење бесплатне рехабилитације имају корисници пензија који то право нису користили у последњих пет година, а корисници пољопривредне пензије, поред наведених услова, морају да имају и најмање 10 година стажа по основу обављања пољопривредне делатности.
4. Уз пријаву, потребно је поднети:
 - пензијски чек за јануар или фебруар 2012. године,
 - доказ о висини пензије остварене по међународним уговорима (извод банке или потврда иностраног носиоца социјалног осигурања)
 - фотокопију личне карте,
 - постојећу медицинску документацију,
 - писану изјаву, на прописаном обрасцу пријаве, о другим личним примањима и о томе да у претходних пет година нису користили рехабилитацију о трошку Фонда.
5. Пријаве се подносе општинским организацијама пензионера, према месту пребивалишта, а корисници са територије АП Косово и Метохија испостави или филијали Фонда у месту пребивалишта.
6. Чланство у пензионерским организацијама није услов за коришћење овог права.
7. Пријаве на оглас могу да се поднесу до 23. марта 2012. године.
8. На утврђени списак корисника пензија који испуњавају услове за упућивање на рехабилитацију може се поднети приговор надлежној комисији у року од осам дана од дана објављивања списка на огласној табли.
9. Комисија из тачке 8 дужна је да у року од три дана размотри поднете приговоре и утврди коначан списак корисника пензија који су остварили право на рехабилитацију и објави га на огласној табли општинске организације корисника пензија, филијале Фонда, односно службе филијале и испоставе.

Бесплатан превоз за старије у Лозници

У Лозници је почела да се примењује одлука Скупштине града о бесплатном превозу у локалном аутобуском саобраћају за особе старије од 60 година, које станују на територији града. У Скупштини Лознице процењују да ће бесплатан аутобуски превоз користити око 13.000 особа. Сви заинтересовани карте за бесплатан превоз могу да преузму у месним канцеларијама.

Кнић: новчана помоћ породиљама

После Крагујевца и Раче, Кнић је трећа шумадијска општина која је донела одлуку да додели помоћ будућим мајкама. На износ од пет хиљада динара имају право све незапослене породиље током првих годину дана од рођења детета.

Ова одредба важи и за мајке беба које су рођене у 2011. години, а нису напуниле годину дана, с тим што ће помоћ добити за период од 1. јануара 2012. године до бебине прве године.

Да би остварили право на ову бенефицију, родитељи морају да испуњавају одређене услове – помоћ се, пре свега, односи на незапослене мајке, а додатни услов је да један од родитеља има пребивалиште на територији општине Кнић најмање годину дана. Образац за пријаву родитељи могу да подигну у општинској управи у Книћу.

Нови Сад: бесплатно паркирање за особе са инвалидитетом

ЈКП „Паркинг сервис“ Нови Сад, по препоруци градоначелника Игора Павличића, донео је одлуку да особе са инвалидитетом могу и убудуће бесплатно да се паркирају на свим паркинг местима у овом граду, а не само на посебно обележеним паркинзима.

Услов за издавање паркинг карата за ОСИ прописује Градска управа за дечју и социјалну заштиту, која издаје и решење којим се установљава ово право.

С друге стране, Министарство рада и социјалне политике, ЈКП „Паркинг сервис“, Удружење паркиралишта Србије и Форум младих за особе са инвалидитетом, покренули су иницијативу за издавање стандардизованих и заштићених паркинг карата за ОСИ које ће бити јединствене за целу Србију. Циљ увођења оваквих карата је спречавање злоупотребе и фалсификовања и унапређење квалитета живота особа са инвалидитетом.

Сто осамдесет година Народне библиотеке Србије

Народна библиотека Србије је, 27. и 28. фебруара, обележила 180 година постојања богатим програмом који је обухватио радионице, предавања, концерте, као и стручно вођење кроз изложбу „Србија на карти Европе и света“.

Програм обележавања јубилеја почео је свечаним потписивањем споразума о сарадњи Народне библиотеке са Архивом Србије и Филолошким факултетом Универзитета у Београду. Кроз Београд и Србију у време оснивања библиотеке присутне је водила књижевница, академик Светлана Велмар-Јанковић, а централна манифестација и додела Награде Народне библиотеке Србије за најбољу међу најчитанијим књигама у претходној години одржана је у амфитеатру НБС-а.

Покренут је и нови програм „Дечија Народна библиотека Србије“, у оквиру кога су књижевници Љубивоје Ршумовић и Урош Петровић са децом разговарали о томе како настају песме и романи. Улаз на све програме био је слободан, а обележавање великог јубилеја завршено је концертом оркестра „Метаморфозис“.

Ивањица: пакети за породиље

Поводом обележавања „Године беба“ породиље са подручја ивањичке општине добиће од Центра за социјални рад поклон пакете са разном опремом за новорођенчад. До сада је већ уручено 12 оваквих пакета, а до краја 2012. године добиће их и све остале породиље које овом центру буду обезбедиле уверење да непосредно брину о детету.

Поклон пакети за породиље биће различите садржине, у зависности од сезоне у којој се додељују, а у акцију су се укључила и предузећа која производе опрему за бебе. Ово је само једна од активности које се у ивањичкој општини организују у циљу повећања прираштаја становништва.

Машкарада у Новом Саду

Музеј Војводине организовао је, 24. фебруара, у Новом Саду традиционалну Машкараду у циљу неговања обичаја везаних за Беле покладе. Весела поворка маскираних учесника прошетала је улицама српске Атине, на одушевљење бројних Новосађана.

Просечна зарада у јануару 36.639 динара

Просечна нето зарада у Србији, исплаћена у јануару ове године износила је 36.639 динара, и у односу на просечну зараду у претходном месецу номинално је нижа за 16,5 одсто, а реално за 16,6 одсто, саопштио је Републички завод за статистику.

Просечна бруто зарада у јануару износила је 50.829 динара, што је у односу на просечну зараду у децембру номинално нижа за 16,8, а реално за 16,9 одсто.

Просечна нето зарада у јануару ове године, у односу на просечну зараду у јануару 2011. номинално је виша за 7,7, а реално за два одсто.

Просечна бруто зарада у Србији у јануару 2012. године, у односу на просечну зараду у истом месецу лане номинално је виша за 7,3, а реално за 1,6 одсто.

Исплата пензија

Исплата другог дела јануарских примања пензионера из категорије запослених почела је 24. фебруара за кориснике који пензије добијају на кућне адресе, а 25. фебруара за оне који примају на текући рачун.

Бившим пољопривредницима други део пензија за јануар исплаћен је 22. фебруара.

Пензионери самосталних делатности примиће целе фебруарске пензије 3. марта, а војни пензионери 6. марта.

Ниш: електронска читаоница

Народна библиотека „Стеван Сремац“ у Нишу отворила је савремено опремљену електронску читаоницу како би омогућила корисницима да на бржи и лакши начин дођу до неопходне информације или књиге.

Корисници сада могу да приступе бази података библиотеке, интернету, да уче путем рачунара, и то потпуно бесплатно.

Небојша Васић, директор ове нишке библиотеке, каже да ипак нема кризе за књигу, коју су најављивали многи скептици, јер се број њихових чланова увећава из године у годину. Тренутно, на свим одељењима, од дечијег до завичајног, имају више од 20.000 корисника.

Да би привукла што више читалаца, библиотека „Стеван Сремац“ је увела и

мнеге друге погодности – рецимо, за старије од 65 година и за децу до седме године све услуге библиотеке су бесплатне.

Електронска читаоница је званично почела са радом на Светог Саву. У њој истовремено може да ради седамнаесторо људи, а уз коришћење слушалица могућ је рад и са свим аудио и видео материјалима.

Сајам и конференција зелене градње у Београду

У београдском „Белекспо центру“, од 23. до 25. фебруара, одржан је Први регионални сајам

Радионице интернационалног пројекта у Нишу

Реализација међународног пројекта Make It Possible (Учини могућим), који се бави миленијумским циљевима развоја и решавањем осам глобалних проблема, почела је 20. фебруара у шест светских земаља, укључујући и Србију, и трајаће до 16. марта. Осам миленијумских циљева – искоренити сиромаштво и глад, универзалност основног образовања, једнакост међу половима и већа права жена, смањивање смртности деце, боље здравље мајки, изборити се са сидом, маларијом и другим болестима, одрживост природне средине и склапање глобалног партнерства за развој – поставиле су Уједињене нације, а овај пројекат се остварује кроз низ активности које организује светска студентска организација.

У Србији се пројекат одвија у Нишу, Суботици, Новом Саду, Крагујевцу, Ваљево и Београду. Младе Нишлије ће држати радионице средњошколцима у циљу подизања свести о миленијумским циљевима развоја. Радионице ће бити интерактивне, на енглеском језику, а ђаци ће имати прилику да раде са страним учесницима пројекта.

и конференција зелене градње (Serbian Green Building Expo and Conference), чији је циљ промоција одрживе градње и локалних градитељских компанија у тој области. Сајам и конференцију отворио је министар животне средине, рударства и просторног планирања, Оливер Дулић, од чијег је министарства овај догађај добио и званичну подршку.

Ова два скупа, која су окупила водећа светска имена и представила најновије трендове у зеленој градњи у свету, организовао је Савет зелене градње Србије.

МАКСИМАЛНО ИСКОРИШЋЕНА СРЕДСТВА ЗА БЕСПЛАТНУ РЕХАБИЛИТАЦИЈУ ПЕНЗИОНЕРА У 2011. ГОДИНИ

Већи број Војвођана у бањама

На основу одлуке Управног одбора РФ ПИО о издвајању средстава за друштвени стандард пензионера у 2011. години, за бесплатну рехабилитацију корисника пензија са територије АП Војводине у бањама Србије издвојено је 62.100.991 динар. Од тога је за пензионере из категорије запослених било предвиђено 57.289.770 динара, за кориснике пензија из категорије самосталних делатности 4.522.660 динара, а за пољопривредне пензионере 288.561 динар.

Радници Покрајинског фонда ПИО домаћински су располагали новцем и били су изузетно економични јер су утрошили 99,9 одсто средстава, а упутили су на рехабилитацију 45 пензионера више него што је планирано. У неким филијалама остала су неутрошена само мања

Зора Канкараш

новчана средства која нису била довољна да покрију трошкове превоза и рехабилитације

за једног пензионера. Највеће уштеде остварене су кроз организовани групни и сменски превоз у бање – једна група је одвожена у одређену бању, а претходна смена је у истом дану враћана.

Од 8.709 корисника пензија из Војводине који су се лане пријавили на оглас, 6.866 их је испунило услове, а 2.572 корисника је и упућено на бесплатну рехабилитацију. Од тога, 1.243 корисника или 49,19 одсто, било је из групе старосних пензионера, 599 пензионера или 23,7 одсто из групе корисника инвалидских пензија и 685 или 27,11 процената из категорије породичних пензионера. Највећи број корисника пензија из

Војводине – 754 био је у Бањи Јунаковић, 720 је искористило бесплатан боравак у врдничком „Термалу“, док се у Бањи Кањижа о трошку Фонда опорављао 531 пензионер, итд.

– Претходне године остварили смо изузетно добру сарадњу са запосленима у бањама и РХ центрима, који су угостили наше пензионере у оним најударнијим – летњим месецима, па је већина корисника своје право искористила већ до октобра. Значајан допринос беспрекорном обављању целог поступка слања корисника пензија на бесплатну рехабилитацију у бање дале су организације пензионера и инвалида рада широм Војводине, тако да су све комисије на терену радиле одлично, као и запослени у филијалама и Дирекцији Покрајинског фонда ПИО. То потврђује и податак да у прошлој години, званично, није поднета ниједна жалба на рад наших комисија – нагласила је Зора Канкараш, саветник директора Покрајинског фонда.

Након што су чланови УО РФ ПИО на седници од 2. фебруара усвојили и измене и допуне Правилника о друштвеном стандарду корисника пензија РФ ПИО, где су уважени и најважнији предлози општинских комисија, Зора Канкараш је најавила да ће радници Фонда ускоро имати састанак са представницима пензионерских организација које учествују у овом послу.

Мирослав Мектеровић

У Бању Ковиљачу на рате

Пре неколико дана Хотелско-туристичко предузеће „Бања Ковиљача“ потписало је са Републичким фондом за пензијско и инвалидско осигурање уговор о пословној сарадњи. Овај уговор омогућава пензионерима да услугу исхране и смештаја у хотелу „Подриње“, у зависности од дужине боравка, плате у три до шест месечних рата, путем административне забране. Смештај је у једнокреветним и двокреветним собама, а гостима је на располагању зимска башта, кафана, ресторан и хотелски базен. Цена пуног пансиона је 1.200 динара дневно по особи. Поред ове повољности, у понуди ХТП „Бања Ковиљача“ је боравак од 15 дана на бази пуног пансиона за 16.499 динара, односно за месец дана 29.999 динара.

Цене важе до 31. 3. 2012. године.

Информације и резервације могу се добити на телефоне: 015/819-550 и 015/818-245.

СПОРАЗУМ И МЕМОРАНДУМ СА АУСТРИЈОМ

Права из области социјалне и радне заштите

Крајем јануара ове године потписан је Споразум о социјалној сигурности између Србије и Аустрије који ће омогућити остваривање права из области социјалне и радне заштите за 300.000 српских држављана који живе и раде у Аустрији.

Споразумом је предвиђено да сви који раде у Аустрији или у аустријским предузећима која послују у Србији могу да остваре права у области пензијског и инвалидског осигурања, здравственог осигурања, као и у случају

незапослености и повреда на раду. Споразум о социјалном осигурању између две државе потписан је још 1998. године али је сада прилагођен међународним стандардима.

Истог дана потписан је и Меморандум о разумевању између два ресорна министарства за који се процењује да ће допринети унапређењу билатералних односа, што је веома важно јер је Аустрија од 2000. године највећи страни инвеститор у Србији. Привредна и економска сарадња две земље је значајна и

због три стотине аустријских компанија које послују у нашој земљи.

Министар рада, социјалних питања и заштите потрошача Аустрије, Рудолф Хундсторфер, приликом потписивања истакао је да се Споразум о социјалном осигурању између две земље односи на животно осигурање грађана Србије који раде у Аустрији, и рекао да очекује да ће оба потписана документа допринети напретку сарадње у тој области.

Ј. О.

Корак до европског удружења

Лекари вештаци Фонда ПИО очекују пуноправно чланство у престижној организацији која већ броји 22 земље

Почетком фебруара, у Бриселу и Лувену, одржан је састанак Европског удружења лекара вештака у социјалној заштити и систему пензијског и инвалидског осигурања – EUMASS. Овом састанку су присуствовали и лекари из Сектора за медицинско вештачење Фонда ПИО: др Дика Кајевић, начелник Одељења за медицинско вештачење, и др Милан Авакумовић, начелник Одељења за контролу налаза. Ово престижно европско удружење за сада окупља лекаре вештаке из 22 европске земље, са тенденцијом да буду још бројнији. Према речима начелника Одељења за медицинско вештачење, др Дике Кајевића, једно од предавања на овогодишњем скупу било је посвећено радној способности у одређеним областима, а сесија се односила на професионална обољења код плућних болесника.

– То је, дакле, био радни део састанка који се одвијао у Бриселу. Други део скупа одржан је у Лувену, у коме се налази Уни-

Др Дика Кајевић
и др Милан Авакумовић

верзитетски центар и седиште EUMASS-а. Председник Савета ове организације, Сорен Браге, поздравио је наше присуство као посматрача и изразио жељу да убрзо и наша земља постане пуноправни члан ове организације. Значајно је да су нас за учешће на састанку препоручиле колеге из Словеније. Због свега тога, већ у јуну, на конгресу „Изазови социјалне заштите у Европи“, који ће се одржати у Падови, представимо рад на-

ше службе у оквиру Фонда ПИО, са намером да и постанемо пуноправни члан EUMASS-а – истиче наш саговорник.

Ова организација лекара бави се и научноистраживачким радом.

– Пројекат EUMASS-а је и имплементација ICF-а (интернационална класификација функције), што заправо значи униформисање, односно уједначено медицинско вештачење у области пензијског и инвалидског осигурања у свим европским земљама, без обзира на другачије законе, јер је познато да се прописи разликују од државе до државе – наводи др Дика Кајевић и наглашава да је присуство на састанку, као и могуће чланство Србије у EUMASS-у, веома важно, не само за афирмацију Сектора за медицинско вештачење, него и читавог РФ ПИО и да за све те активности постоји подршка највишег менаџмента Фонда.

Ј. Оцић

Набављено десет дефибрилатора

У Републички фонд за пензијско и инвалидско осигурање недавно је стигло десет дефибрилатора. Реч је о медицинским апаратима који служе за брзо интервенисање код срчаног застоја. Дефибрилатори су намењени зградама Фонда у Београду, Нишу, Крагујевцу, Ужицу и Суботици. Апарати се постављају на видна места, а један број запослених у Фонду је обучен за њихову примену.

Ј. О.

Уређаји постављени и у Новом Саду

Недавно су дефибрилатори постављени и у Дирекцији Покрајинског фонда ПИО и у Филијали у Новом Саду.

Након постављања ових уређаја организована је обука за руковање дефибрилатором, најпре за лекаре вештаке из Одељења за медицинско вештачење и радника задуженог за безбедност и здравље на раду, а биће обучени и сви радници обезбеђења. И у Филијали Нови Сад обучена је једна група запослених. Ови уређаји су приступачни за коришћење и налазе се на видним и доступним местима у пословним зградама Дирекције и Филијале.

Д. К.

ДНЕВНИ ЦЕНТРИ И КЛУБОВИ

Као друга кућа

Ванинституционални облик заштите старих људи у Србији уведен је осамдесетих година прошлог века, а ове услуге подразумевају здравствену и социјалну заштиту за особе које не живе у домовима за старе. У Националној стратегији о старењу од 2006. до 2015. године наведено је низ мера у оквиру социјалне заштите важних за развој подршке и услуга старијим људима, као што су формирање мреже клубова, служби за доставу хране, центара кућне неге. Но, у систему социјалне заштите и даље се ова врста заштите старих своди на помоћ у кући (геронтодомаћице) и дневне центре и клубове.

На територији Београда постоји 21 дневни центар и клуб у којима се одржавају креативне радионице и бесплатне обуке у раду на рачунару. На Врачару је отворен и први дневни боравак, а предузимају се и бројни други кораци. Али, како је ван престонице организована подршка старијима који не живе у установама социјалне заштите, распитали смо се у неколико српских градова. У Заводу за социјалну заштиту

објашњавају да се ови облици делатности финансирају на нивоу локалних самоуправа. У свим већим градовима у систему геронтолошког центра постоје и дневни клубови са радионицама и секцијама, а такође и могућност исхране.

И при центрима за социјални рад оформљено је 11 клубова у целој Србији.

Према речима Весне Матић, руководиоца клубова за стара и одрасла лица Геронтолошког центра Нови Сад, у оквиру ове

установе ради 15 клубова, од чега је девет у градском језгру. Више од 3.000 корисника редовно долази, а капацитет је 1.000 места. Наравно, не долазе сви у исто време, али када је у току партија шаха, поједини кибицери стоје док их навијач-

– Овај вид окупљања најстаријих суграђана је направљен по италијанском моделу и подразумева превоз старих до боравка и назад до куће. Имамо десетак корисника а 15 места. Наши чланови, у зависности од висине примања, учествују у ценама услуге, која подразумева и оброке. Ту је укључена и организована активност и анимација наших чланова – навео је за „Глас осигураника“ Владан Јовановић, директор Геронтолошког центра Крагујевца.

Од координатора Дневног клуба Геронтолошког центра Шабац, Мире Бингулац, сазнајемо да они имају 174 члана, од којих је 114 жена. Чак 90 корисника су удовци и удовице, 60 чланова је у браку, 11 њих је разведено, а 13 никад није ступало у брачну заједницу. Поред спортских секција, оформљене су и литерарна, драмска, хорска, и секција за плетење и штрикање.

И старије Нишлије могу да проводе забавне и осмишљене дане у дневном клубу, а њих 370 га редовно посећује. Активне и занимљиве дане у простору предвиђеном само за њих проводе уз шах, друге друштвене игре, скупове. Према речима Драгољуба Марковића, организатора послова у Клубу, међу члановима је највише оних који су радни век провели као радници, али и као свештеници, војна лица, полицајци, трговци, глумци. Клуб постоји већ 21 годину, а пет чланова је ту од његовог оснивања.

Клубови често организују излете, планинарења и друге активности, а пружају се и медицинске услуге (мерење крвног притиска, нивоа шећера у крви, давање терапије и праћење здравственог стања). Ипак, према истраживању из 2006. године, само девет одсто старих особа је користило услуге ванинституционалног облика заштите.

Јелена Оцић

ГЦ „СРЕМ“

Румљани на Сајму социјалне заштите

На првом Сајму социјалне заштите у Београду успешно се представио и Геронтолошки центар „Срем“ са препознатљивим и најбољим радовима које су направили корисници у оквиру радне терапије. Посетиоцима сајма румску установу су представиле кориснице Ангелина Цветковић и Зорка Гојковић, психолог Јасмина Брашанчевић, радни терапеут Снешка Милојевић, ме-

дицинска сестра Милица Ђурић и физиотерапеут Љиљана Вуков.

Београђани су Геронтолошки центар „Срем“ могли да упознају посредством видео-бима и рукотворина. На штанду су се налазили хеклани и плетени радови, украсни предмети од рециклиране пластике и папира, слике и ешарпе рађене на свили, аранжмани од сувог лишћа и уникатне честитке.

Д. Р.

Позитивне стране запошљавања

ОСИ

Унија послодаваца Војводине, у сарадњи са Покрајинском службом за запошљавање и Центром „Живети усправно“, организовала је у Новом Саду, почетком фебруара, прву радионицу са темом „Пристапачност радног места, могућности адаптације радног места и подршка запошљавању ОСИ“.

Радионица је одржана у оквиру пројекта „Једнаке могућности“, који спроводи Едукациони центар из Лесковца, заједно са организацијом „Арбајтер Самаритер бунд“ из Београда, а уз финансијску помоћ Делегације Европске уније у Србији и Министарства економије и регионалног развоја.

Циљ пројекта је подршка учешћу цивилног друштва у процесу интеграције Србије у ЕУ, а специфични циљеви су превазилажење дискриминације ОСИ кроз пуну и ефективну партиципацију и инклузију у друштво промоцијом њиховог запошљавања и учешћа у запошљавању. Циљна група радионице били су послодавци, који су на одговарајући начин упознати са погодностима и позитивним ефектима запошљавања ОСИ.

Један од предавача, мр Миодраг Почуч, истакао је да пристапачност подразумева постижање погодности за коришћење објеката од стране свих људи, без обзира на физичке, психичке, сензорне, демографске разлике или године старости. Он је навео да имамо поражавајуће статистичке податке из ове области – више од 70 одсто ОСИ у Србији има велике тешкоће у образовању и запошљавању, 83 одсто их је незапослено, 51 одсто без школе или са основним образовањем, а чак 90 процената зависи од социјалних давања. За 51 одсто особа са инвалидитетом највећи извор прихода је новчана накнада за туђу помоћ и негу, а око 40 процената нема лична примања виша од 10.000 динара.

Почуч је изнео и податке из неких истраживања, који гово-

Миљана Стојшић
Стојановска

ре да постоји јак пословни и етички разлог за подршку укључивању ОСИ у сферу рада: више од 90 одсто послодаваца који су недавно запослили ОСИ изразили су задовољство и жељу да наставе са том праксом, јер они, у највећем броју, имају стопу продуктивности једнаку или вишу од других радника. Почуч је истакао да мере државе – финансијске олакшице за њихово запошљавање, представљају још један доказ да је већа добит запослити ОСИ, и имати корист од њиховог рада, него плаћати пенале када се не испуне законске обавезе.

Ову тезу успешно је илустровала Миљана Стојшић Стојановска, директорка Уније послодаваца Војводине. Она је подсетила на одредбе закона и прописе који регулишу запошљавање ОСИ и прилагођавање радних места, али и на ново пословно размишљање. Према њеним речима, у време кризе све су веће потребе људи за заједништвом, хуманим деловањем и помагањем, при чему ће, као потрошачи, пре куповати или користити услуге фирми које показују друштвено одговорно пословање.

– Око десет одсто грађана Србије има неку врсту инвалидитета. Компаније би могле да изгубе велики део тржишта ако не размотре потребе клијената са инвалидитетом. Ове особе раде, купују, користе услуге и путују као и други грађани,

а куповаће робу или ће користити услуге само тамо где им је омогућен приступ и где постоји позитиван став фирме – без предрасуда. Познавање ове тржишне чињенице може да помогне послодавцима да

остваре раст пословања и већу добит – додала је директорка Уније послодаваца Војводине.

С друге стране, послодавци који запошљавају ОСИ три године су ослобођени плаћања пореза и доприноса на њихове плате (осим послодаваца који су директни или индиректни буџетски корисници). Послодавци који запосле ОСИ без радног искуства на неодређено време имају право на субвенције НСЗ, али и покрајинске администрације, а могу да остваре и право на рефундацију трошкова прилагођавања радних места.

Међутим, по речима Владимира Срдића, директора Покрајинске службе за запошљавање, програм рефундације ових трошкова прошле године је користио само један послодавац у Војводини, мада је било довољно новца за ту намену.

Мирослав Мектеровић

НОВОСАДСКИМ САМОСТАЛНИМ УМЕТНИЦИМА

Петнаест милиона динара за доприносе

Скупштина града Новог Сада је у септембру прошле године донела Одлуку о условима и начину стицања права на уплату доприноса за ПИО и здравствено осигурање за оне који су стекли статус лица које самостално обавља уметничку делатност или другу делатност у области културе. Међутим, због прописаних услова, само 16 новосадских уметника остварило је поменуто право у току примене ове одлуке.

Министарство културе донело је у међувремену решења о утврђивању репрезентативности 29 удружења у култури на нивоу Републике, од којих се шест налази у Војводини. Покрајинским удружењима је – по новом, поверен и посао утврђивања ста-

туса самосталног уметника за своје чланове. Тако је на основу података из ових шест удружења градска управа за културу дошла до прецизнијих показатеља о броју уметника са територије Новог Сада који испуњавају предвиђене услове, те ће у 2012. години за уплату доприноса за ПИО и здравствено осигурање за ову категорију из буџета издвојити 15 милиона динара. Одлуком градске управе прописани су и ближи услови и начин стицања права за уплату доприноса, а та средства ће удружењима бити пребацивана квартално. Доприноси за самосталне уметнике уплаћиваће се и даље у висини најниже основице осигурања.

Према оцени Бојане Влаховић, из Савеза удружења ликов-

Бојана
Влаховић

них уметника Војводине, ово је позитиван искорак новосадске градске власти у решавању статуса самосталних уметника, који Савез свесрдно подржава, јер су се и сами годинама залагали за такав статус својих чланова. Она каже да је на основу претходне одлуке града право на уплату доприноса за пензијско и здравствено осигурање остварило 12 њихових чланова. Иако су углавном у питању академски сликари који имају високу стручну спрему, а осигурани су на најнижу основицу, задовољни су јер сада имају здравствено осигурање без којег су досад били. Уметници такође

очекују да ће на овај начин прикупити и довољно стажа осигурања за остваривање права на пензију јер су „изашли“ из осигурања након 1992. године, када је тадашњи СИЗ за културу престао да им уплаћује доприносе.

У Савезу ликовних уметника прижељкују да ова одлука градске управе потраје како би се и њихови млађи чланови лакше опредељивали за добијање статуса слободног уметника. Очекују, такође, да и други градови и општине у Војводини „крену“ за позитивним примером Новог Сада.

Мирислав Мектеровић

Репрезентативни

Шест репрезентативних уметничких војвођанских удружења чине: Друштво књижевника Војводине, Савез удружења ликовних уметника Војводине, Удружење филмских и ТВ радника Војводине, Удружење композитора Војводине, Удружење ликовних уметника примењених уметности и дизајнера Војводине и Фото кино и видео савез Војводине.

ГЕРОНТОЛОШКИ ЦЕНТАР СУБОТИЦА

Корисници на концерту Београдске филхармоније

Корисници Геронтолошког центра Суботице, њих педесетак, заједно са руководством установе, недавно су присуствовали као специјални гости концерту Београдске филхармоније. Домаћин гостима из Суботице био је Иван Тасовац, директор Београдске филхармоније, који је истакао да се ради о наставку успешне сарадње ове две установе. Планом за наредни период предвиђено је да део музичара Филхармоније одржи још један концерт у Геронтолошком центру у Суботици, пошто је претходни наишао на одличан пријем.

Након званичног дела, др Ненад Иванишевић, заменик директора Геронтолошког цен-

тра, разговарао је са Венсаном Дежером, шефом делегације Европске уније у Србији, о већ окончаним пројектима који је

ова установа реализовала уз помоћ средстава ЕУ. Тема разговора био је и пројекат „Кућна нега – деинституционализација

кроз социјалну инклузију“, који је управо у фази реализације. Вредност пројекта је 110.000 евра, а 90 одсто средстава обезбеђује Европска комисија.

Др Иванишевић је информисао господина Дежера да је овим пројектом предвиђено запошљавање 15 интерно расељених и социјално угрожених лица која би пружала услуге кућне неге и помоћи старима и особама са инвалидитетом у Суботици. То се односи пре свега на сеоска старачка домаћинства. Планирана је и адаптација објекта у Турђину који ће служити као центар из којег ће се координисати пројектне активности.

Д. Кораћ

ПРОЈЕКАТ „ЗЛАТНО ДОБА ЖИВОТА”

Србија је са више од 20 одсто становништва старијег од 60 година у самом европском врху. Демографи прогнозирају да би овај удео за 30 година могао достићи и близу 40 процената. Иако овај велики део популације представља огроман извор искуства, знања, вештина, креативности, старији су углавном маргинализовани. Томе највише доприносе стереотипи и предрасуде о старости, што утиче чак и на негативан став старих о себи.

Пројекат „Златно доба живота”, чији је носилац Друштво за образовање одраслих из Београда, има за циљ да негативну слику о старима у Србији промени, и тако утиче на смањење дискриминације и њихово активније укључивање у друштвени живот. Централна активност која ће у томе помоћи јесте из-

вој Савезне Републике Немачке. Партнери пројекта су и ЕДИТ из Новог Сада, Керамика Злакуса из Ужица, Лесковачки културни центар и Друштво младих истраживача МИБОР из Бора, у сарадњи са немачком организацијом dvv international (Институт за међународну сарадњу Савеза за образовање одраслих Немачке). Пројекат је почео у јуну 2011. и предвиђено је да траје годину дана.

Како сазнајемо од Мирјане Клапрот, експерта за медије на овом пројекту, изложбе и све пропратне активности, које су већ одржане у Новом Саду и Ужицу, одлично су прошле. Било је и младих и старијих посетилаца, а нарочито људи који живе у геронтолошким центрима.

– Они су били изузетно заинтересовани, пресрећни због саме идеје, и што се све

они сами почињу да прихватају те стереотипе и мисле о себи на такав начин. То је један од проблема ког смо били свесни од самог почетка пројекта и коме смо озбиљно приступили – објашњава Мирјана Клапрот.

На радионицама у Новом Саду и Ужицу забележен је велики број примера добре праксе и нових иницијатива у вези са решавањем проблема старих људи у локалној заједници. Прикупљени примери и иницијативе у свим градовима ући ће у Књигу

За лепу и активну старост

ложба фотографија лепе и активне старости, прикупљених јавним фото конкурсом, са поставкама у пет градова учесника пројекта: Новом Саду, Ужицу, Лесковцу, Бору и Београду.

„Златно доба живота” је део пројекта „Подршка цивилном друштву” Делегације Европске уније у Републици Србији. Остварује се средствима ЕУ, а суфинансира га Министарство за привредну сарадњу и раз-

дешава у њиховој околини. Стари су свесни колико је важно бити активан у трећем добу, и да то уствари човека чува од непокретности, од изолације и самоизолације, а тиме и директно утиче на предрасуде, како њихове сопствене, тако и друштва уопште. С друге стране, када из јавности добијају поруку да су стари терет друштву, да нису активни, да нису лепо, да не могу да уче,

добре праксе, која ће се штампати након завршне радионице. Књига ће бити на енглеском и српском језику, а поред Србије, биће представљена и у Немачкој.

– Последње место изложбе у Србији биће Београд. Пошто је 2012. година активне старости, Инфо центар ЕУ нас је позвао да наша изложба буде део манифестације поводом Дана Европе, у мају ове године. У Београду ће, поред радионице и изложбе, бити одржана и завршна конференција. На њој ће бити представљена Књига добре праксе за борбу против дискриминације старих, а три најбоље фотографије биће новчано награђене – каже Мирјана Клапрот.

Већ је у току изложба у галерији Лесковачког културног центра. Она траје до 15. марта, када ће са локалним социјалним партнерима бити организована радионица, а затим и конференција за новинаре, након које се, 29. марта, изложба сели у Бор.

После Београда изложба наставља свој живот у Високим народним школама у Немачкој (институција за образовање одраслих), а награђене фотографије промовисаће бољу старост у градовима Србије.

Весна Кадиф

Издавање потврда за ослобађање плаћања партиципације

У Републичком фонду за здравствено осигурање почело је издавање потврда за 2012. годину особама које су ослобођене плаћања партиципације. Да би се остварило ово право, потребно је у матичној филијали или испостави РФЗО поднети попуњени образац, који се добија на

лицу места, и доказе о висини примања.

Потврда о ослобађању плаћања партиципације издаје се када појединачно примање не прелази износ минималне месечне зараде у Србији увећан за 30 одсто, односно ако укупни месечни приход по члану домаћинства није виши од ми-

нималне месечне зараде у Србији. Плаћања су ослобођени и ратни војни инвалиди, цивилни инвалиди рата, слепа и трајно непокретна лица, особе које остварују новчану накнаду за туђу помоћ и негу, добровољни даваоци крви (ако су крв дали више од десет пута). Партиципацију не плаћају ни особе стари-

је од 65 година, без оствареног права на пензију, осигурани као незапослена лица и друге социјално угрожене особе.

Нове потврде важе до 31. 12. 2012. године, односно до ступања на снагу правилника за 2013. годину. Потврда важи уз здравствену књижицу.

Ј. О.

РЕСТИТУЦИЈА У СРБИЈИ

Захтеви за враћање имовине од 1. марта

На основу Јавног позива Агенције за реституцију грађани од 1. марта могу поднети захтев за враћање или обештећење за имовину национализовану после 9. марта 1945. године. Према пребивалишту, односно боравишту бившег власника, захтеви се преко овлашћених пошта подносе Агенцији за реституцију у подручним јединицама Београд, Крагујевац, Ниш и Нови Сад. Према Закону о враћању одузете имовине, право на повраћај имовине имају бивши власници или законски наследници, задужбине или њихови правни наследници, као и физичка лица која су закључила купопродајни уговор са државом од 1945. до 1958. године ако се у судском поступку утврди да су оштећена високом купопродајне цене.

Право на повраћај имовине конфисковане после 9. марта 1945. године примењује се под условом да је бивши власник рехабилитован или ако у међувремену буде рехабилитован. Право на враћање имовине имају и бивши власници којима је имовина одузета на основу прописа о експропријацији до 15. фебруара 1968. године, ако им на име надокнаде није уступљена друга непокретност у својину, станарско право или други одговарајући облик надокнаде.

Страни држављани који су обештећени или за које је обавезу обештећења преузела страна држава, немају право на враћање имовине. Такође, то право немају ни лица која су била припадници окупационих снага које су деловале на територији Републике Србије за време Другог светског рата, као ни њихови наследници.

Закон одређује начело враћања имовине у натуралном облику, а тамо где то није могуће бивши власник има право на обештећење. У природи се враћа неизграђено грађевин-

ско земљиште, пољопривредно земљиште, шуме и шумско земљиште, стамбене и пословне зграде, станови и пословне просторије и други пословни објекти који данас постоје. Предмет враћања су и подржављене покретне ствари уписане у јавни регистар, као и постојеће покретне ствари које представљају културна добра од великог или изузетног значаја.

За укупни износ обештећења одређено је две милијарде евра. Износ обештећења утврђује се тако што се основица обештећења помножи са коефицијентом који се добија из односа две милијарде евра према укупном збиру основица обештећења. За исплату обештећења Република Србија ће емитовати државне обвезнице у еврима, са доспећем у року од 15 година, почев од 2015. године, са припадајућом каматом од два одсто. За особе старије од 70 година рок за исплату је пет година, а за старије од 65 година рок доспећа је 10 година. Бившим власницима ће на основу обештећења бити исплаћена аконтација од 10 одсто од основице. Највећи износ обештећења за имовину једног бившег власника не може прећи 500.000 евра.

Последњи рок за подношење захтева за враћање имовине је две године од расписивања јавног позива, а то је 6. фебруар 2014. године. О потпуном захтеву Агенција за реституцију одлучује у року од шест месеци, а изузетно, код сложених предмета, годину дана од пријема захтева. Жалба на решење се може поднети министарству за послове финансија које одлучује у року од 90 дана, а против тог решења може се покренути управни спор.

Душко Вуксановић

У натуралном облику неће бити враћена следећа имовина:

1. непокретности које су по Уставу и закону искључиво у јавној својини;
2. службене зграде и пословне просторије које служе за обављање законом утврђене надлежности државних органа, органа аутономне покрајине, органа локалне самоуправе и органа месне самоуправе;
3. непокретности које служе за обављање делатности установа из области здравства, васпитања и образовања, културе и науке или других установа, као јавних служби основаних од стране носилаца јавне својине, а чијим би враћањем био ометен рад и функционисање тих служби;
4. непокретности које су неодојиви саставни део мрежа, објеката, уређаја или других средстава која служе за обављање претежне делатности јавних предузећа, друштава капитала основаних од стране носилаца јавне својине, као њихових зависних друштава, из области енергетике, телекомуникација, саобраћаја, водопривреде и комуналних делатности;

5. непокретности чије би враћање битно нарушило економску, односно технолошку одрживост и функционалност у обављању претежне делатности субјекта приватизације који није приватизован, као и субјекта који се продаје у поступку стечаја као лице а у чијој се имовини налазе;
6. непокретности које су намењене за репрезентативне потребе Народне скупштине, председника Републике и Владе;
7. непокретности у власништву Републике Србије намењене за смештај страних дипломатско-конзуларних представништва, војних и трговинских представништва и представника при дипломатско-конзуларним представништвима;
8. дворски комплекс на Дедињу, чији се статус уређује посебним законом, као и друга непокретна културна добра од изузетног значаја у државној својини;
9. непокретна имовина која је продата, односно стечена у поступку приватизације као имовина или капитал субјекта приватизације, у складу са законом којим се уређује приватизација;
10. непокретности које су продате у поступку стечаја над предузећима у већинској друштвеној, односно државној својини, као и непокретности које представљају имовину стечајних дужника у већинској друштвеној, односно државној својини која су као правна лица продата у поступку стечаја;
11. подржављена предузећа.

Појединачне иконе за подешавање рада и изгледа оперативног система Windows 7:

РАЧУНАЈТЕ НА РАЧУНАРЕ

Control panel (3)

HomeGroup

– користимо је за једноставно дефинисање библиотеке на нашем рачунару, које ће бити дељиве (видљиве) уколико им се приступа са других рачунара у мрежи.

Indexing Options

– користимо је за промену индексирања фајлова за претраживање.

Internet Options

– користимо је за подешавање интернет параметара као што су: Proxy Server, Noferage, и подешавање параметара за безбедност сопствених података приликом приступања интернету, који су нивелисани по нивоима безбедности (ово ће детаљније бити објашњено у поглављу Интернет).

Keyboard

– користимо је за контролisanje тастера на тастатури и њиховог понашања, па је најчешће користе особе са проблемима у координацији покрета руку.

Location and Other Sensors

– користимо је за подешавање параметара везаних за рад са периферним сензорским уређајима попут GPS-а, играчких контролера итд.

Mouse

– користимо је за подешавање рада миша: намештамо која ће тикпа на мишу бити активна, а која пасивна (зависно од тога да ли радимо левом или десном руком), брзину којом можемо да кликнемо, бирамо врсту стрелице која прати миша, брзину померања стрелице, као и да ли желимо да изабрана стрелица оставља траг;

Network and Sharing Center

– користимо је за подешавање интернет или локалне мрежне (LAN) конекције, као и за постављање параметара за шеровање (приступ дозвољеним фајловима и штампачима који се налазе на другим рачунарима). У овој опцији подешавамо Internet Explorer према постојећим конекцијама, као и приступ интернету преко локалне мреже (LAN settings), тј. Proxy параметар.

Notification Area Icons

– користимо је за подешавање параметара везаних за приказивање системских и нотификационих иконица на екрану.

Parental Control

– користимо је за постављање ограничења: сати које ће деца провести на рачунару, типова игара које могу да играју, веб-сајтова које могу да посеђују, као и програма које могу да покрећу.

Performance Information and Tools

– користимо је да бисмо пратили рад рачунара у реалном времену и када желимо да испитамо оптерећење рачунара (после прве инсталације оперативног система можемо забележити оптерећење рачунара и уколико исту акцију поновимо после годину дана или после инсталације неког програма који заузима доста RAM меморије, видећемо да упоређивањем та два записа можемо приметити разлику у пређашњем и тренутном оптерећењу рачунара – меморије, хард диска, процесора итд.).

Personalization

– користимо је за подешавање монитора, миша и звука, као и за избор тема које представљају скуп свих звукова, икона и осталих елемената који су њихов саставни део (ово је објашњено у поглављу Десктоп).

Phone and Modem

– користимо је за инсталирање модема и подешавање његових параметара, дефинисање телефонских правила (као што су тонско или аналогно (пулсно) бирање бројева, регион и позивни број за град у коме живимо) и инсталацију додатних сервиса који морају да постоје да би модем извршио конекцију.

Power Options

– користимо је за подешавање аутоматског искључивања монитора, хард диска и целог система после одређеног времена неактивности, да бисмо обезбедили њихов дужи век трајања: бирамо неку од готових шема дефинисаних параметара за коришћење струје за уређаје као што су монитор и хард диск (шема за кућне и канцеларијске стоне рачунаре, шема за мобилне рачунаре, шема за рачунаре на којима се врше презентације...), дефинишемо понашање Power дугмета на кућишту (при притиску Power дугмета на кућишту за време рада рачунар може извршити следеће акције: искључити се, питати нас коју акцију желимо, отићи у Stand by режим, отићи у Hibernate режим), омогућавамо рачунару одлазак у хибернацију, неку врсту стенд бај режима, али са повратком целог екрана какав је био пре одласка у тај режим, и контролишемо УПС уређај који нам омогућава додатно напајање рачунара када нестане струје.

Programs and Features

– користимо је за измене параметара или брисање инсталираних програма. У листи програма изаберемо (маркирамо) програм и кликнемо на: Uninstall – уколико желимо да га обришемо са рачунара, или на Change или Repair – уколико желимо да укључимо или искључимо неке друге опције које могу да измене програмску конфигурацију.

Предраг Јовановић (Наставиће се)

Све се слаже

Крем чорба од празилука и кромпира

(за шест особа)

Време припреме: 40 минута

Састојци: две кашике маслиновог уља, 220 гр празилука, главица црног лука, 450 гр кромпира, пет кашика павлаке, литар пилеће супе, влашца, бели бибер, вегета.

Начин припреме: У шерпи загрејати уље па сипати исечен празилук и лук. Кратко динстати, те налити са 200 мл пилеће супе. Поклопљено кувати 10 минута. Кромпир очистити и исећи по жељи (на коцке или по дужини). Све измешати, додати пола преостале супе и крчкати двадесетак минута, да кромпир омекша. Склонити са ватре, сипати у блендер и измиксати. Остатак супе сипати у шерпу, додати направљену смесу од поврћа. Још мало крчкати, додати бибер и мало вегете и повремено промешати. Склонити са ватре и лагано умешати павлаку. Украсити сецканим влашцем.

Напомена: Уместо павлаке може се после сипања у тањир додати кашика ситног несланог сремског сира.

Апотека из природе

ЦРНА РИБИЗЛА

Црна рибизла успева широм Европе, сем на крајњем северу. Гаји се првенствено

због слатких бобица. У народу је одавно позната у лечењу болести вена и артерија, уринарних инфекција и реуматских обољења. За ту сврху користи се плод и лишће. Лишће се бере у априлу и мају, пре цветања. Бобице се беру преко лета када су зреле. Осетљиве су, па се приликом сушења мора водити рачуна јер лако иструле. Бобице рибизле су богате шећерима и органским киселинама.

Начин припреме: У литар кипуће воде ставити пет грама осушеног лишћа црне рибизле. Оставити да одстоји 5-10 минута, процедити и пити 2-3 шоље дневно.

Напомена: Није забележено токсично деловање када се користи у терапеутским дозама.

ГОРКА ДЕТЕЛИНА

Позната као водена боквица или горчица. Успева на влажним местима, поред бара и мочвара. Има је широм

Европе. Биљка има меке кратке стабљике, храпаво и задебљано корење. Користе се листови, а помаже код лењих црева и губитка апетита.

Начин употребе: У пола литра кипуће воде ставити два грама осушеног лишћа. Поклопљено треба да одстоји 15 минута. Пити три шоље на дан.

Упозорење: Не препоручује се трудницама и дојиљама. Не узимати у случају цревне инфекције. Три шоље дневно је максимална количина која треба да се попије.

Припремила:
Софија Доминковић

Пилетина печена у фолији

(за четири особе)

Време припреме: 45 минута

Састојци: четири пилећа филеа, 120 гр печурака, две шаргарепе, две тиквице, две кашике маслиновог уља, сок лимуна, босиљак, бибер.

Начин припреме: Рерну угрејати на 200 степени. Исећи четири квадрата од фолије (35x35 цм). На фолију ставити комад филеа (мало истуцаног тучком за месо). Шаргарепу, тиквице, печурке очистити и исећи на штапиће. На сваки комад меса ставити део поврћа. Посебно у чинији умутити уље, сецкани босиљак, лимунов сок и бибер. На сваки комад меса и поврћа ставити део ове мешавине. Фолију пресавити са свих страна и увити пилетину. Ставити у већ загрејану рерну и пећи око 30 минута.

Печено извадити из фолије на тањир и прелити остатком сока који је остао у фолији.

Напомена: Ово се може урадити и са ћурећим месом. За овакав начин спремања боље су жуте тиквице од зелених.

Ванилице

Време припреме: 45 минута

Састојци: 250 гр масти, два јајета, 150 гр шећера, три ванил шећера, 500 гр брашна, прашак за пециво, џем.

Начин припреме: Умутити маст, додати шећер, јаја, ванилин шећер, брашно и прашак за пециво. Замесити тесто и развући га оклагијом. Вадити модлом ванилице. Пећи на папиру за печење у рерни загрејаној на 220 степени, 8-12 минута. Печене спајати џемом и уваљати у прах шећер.

Напомена: Што дуже стоје, ванилице су све боље. Ко воли, може у тесто да дода и кашку рума.

У БЕОГРАДУ ОДРЖАН ПРВИ САЈАМ СОЦИЈАЛНЕ ЗАШТИТЕ

Убудуће традиционална манифестација

Министарство рада и социјалне политике организовало је, почетком фебруара, веома успешан, али и леп и шаролик Сајам социјалне заштите. На сајму се могло видети шта све систем социјалне заштите обезбеђује корисницима услуга, и које су то службе у локалним заједницама којима се људи могу обратити за одговоре на бројна питања: где и како могу остварити права на новчану и социјалну помоћ, туђу помоћ и негу, дечији или родитељски додатак; како се може усвојити дете, како постати хранитељ, каква је процедура смештаја у дом, како отворити дом за старе – која је документација потребна, који домови имају дозволу за рад...

Отварајући ову манифестацију, ресорни министар Расим Љајић је, између осталог, рекао да је за очување система социјалне заштите важан партнерски однос – сарадња са локалним самоуправама, невладиним организацијама и свима који могу да доприне уређењу тог система.

– Одржавање Сајма, рекао је Љајић – порука је свима који пружају услуге у систему социјалне заштите да оно што је рађено протеклих година, односно спроведене реформе, има смисла и ефекта, а највећи део онога што је планирано у Стратегији у области социјалне заштите је и спроведено у дело.

Шеф делегације ЕУ у Србији, Венсан Дежер, говорио је о посвећености у бризи о онима којима је то неопходно, нагласивши као приоритет помагање деци, особама са сметњама у развоју, избеглицама и интерно расељеним лицима.

Доношење Закона о социјалном предузетништву, да би се и социјално угроженима омогућило запошљавање, најавио је Милан Кркобабић, заменик градоначелника Београда.

Хала пет Београдског сајма, упркос великом температурном

минусу напољу, одисала је топлином „сокака“ начичканих штандовима више од 130 излагача – установа у којима је смештено 18.500 корисника услуга социјалне заштите, центара за породични смештај и усвојење који брину о преко 5.500 деце на хранитељству, центара за социјални рад којима се током прошле године за различите врсте услуга обратило више од милион грађана.

Своје штандове и инфо пултове имале су, такође, општине и

градови, невладине организације које помажу деци, младима, старима, жртвама насиља и трговине људима, стручна удружења и организације које својим радом доприносе унапређењу система социјалне заштите, као и репрезентативни синдикати у овој области.

Осим великог броја брошура, информатора и водича којима је представљена широка лепеза услуга, посетиоци су могли да уживају у маштовитим украсима

и предметима са практичном наменом, које су у оквиру радне терапије направили корисници установа социјалне заштите.

Папир, стакло, канап, дрво, платно, жица, вуна, свила, конац, камен, тикве, картон, глина, земља – све је материјал за рад, и од свега вредне руке девојчица и дечака, бака и дека, вођене радним терапеутима направе нови предмет – слику, капу, вазу, столњак, птичицу, свећу, украс за јелку, брош, џемпер, шарени ветроказ, лабуда и друге рукотворине које су занимљивошћу материјала, ватрометом боја и разноликошћу техника и тема мамиле погледе посетилаца.

На готово сваком штанду послужење – колачићи, погачице, кифлице, сендвичи, слаткиши – у социјалној заштити некако је одувек било најмање пара и највише срца.

Овај сајам је потврдио и то, али и ону истину да ко се „прими“ на социјалну заштиту, увек јој остаје веран! Многи запослени у овој области који се годинама сусрећу на разним скуповима, размењују искуства, уче једни од других и помало „краду“ знања, са радошћу и одушевљењем дочекали су Сајам. Да покажу шта раде, да на округлим столовима и радионицама, те презентујући стручне радове, прошире добру праксу.

Ове године округли столови били су посвећени подршци породицама с децом, ДИЛС пројекту, заштити старијих, социјалној инклузији, услугама у заједници.

Неке од тема које нису обухваћене ове године вероватно ће бити заступљене на неком од следећих сајмова социјалне заштите јер ће, према речима помоћника министра рада и социјалне политике, Сузана Пауновић, то постати традиционална манифестација, и уз учешће делатника социјалне заштите из ближег иностранства.

Ика Митровић

ГДЕ ЈЕ ГРАНИЦА ПОМЕРАЊА ГРАНИЦЕ ЗА ПЕНЗИОНИСАЊЕ

Радни век довека

Балансирање између одрживости система и издржљивости људског организма – важно је не само живети дуже, већ живети дуже и боље, слоган првог светског конгреса о здравом старењу

Једна од књига за које се питамо како су се уопште нашле пред нашим читаоцима носи назив „Шта све можете сада када сте у пензији“. Није споран сам наслов, нити почетна замишљава, али оно што нам америчка ауторка, извесна Џејн Гартон, предлаже неприкладно је до бесмисла, готово увредљиво и свакако тугаљиво.

Одвек сте желели да видите корњаче на Галапагосу? Ето прилике. Одлазак на Тибет. Каква авантура! Или можда Малдиви? Лето на Алјасци, зима у Мароку, курс једрења или летња... живот је леп, „изненадите себе свим оним узбудљивим стварима које можете да радите у својим шездесетим, седамдесетим или још озбиљнијим годинама“.

Све је то лепо предочено кроз „600 смешних, мотивационих и практичних идеја“, једино није објашњено како преживети са нешто више од 23.000 месечно, колико износи просечна пензија у Србији.

Јасно је, дакле, да ово штиво није за нашу публику, уз претпоставку да ће добро доћи онима којима је првобитно намењено, имућним америчким умировљеницима и њиховим вршњацима из других богатих земаља. Али, питање је сада колико ће, и када, и они моћи да уживају у лагодно-стима такозваног златног доба, у

условима сталног продужетка радног века и померања границе пензионисања навише.

Тераће нас да радимо до стопе, могу се прочитати гневни коментари на многобројним интернет форумима посвећеним овој узаврелој теми данашњице и претећем проблему сутрашњице, раскорак између економских могућности система и демографских нужности.

Према једној анкети, чак 14 одсто Американаца верује да уопште и неће отићи у пензију, већ ће радити до краја живота.

У Шведској праву лавину изазвао је премијер Фредрик Рајнфелт када је почетком фе-

према раду и запошљавању у познијем добу. Послодавцима је препоручио да буду отворенији према ангажовању радника старијих од 55, а запосленима да буду спремнији на промену професије, уколико им постојећа постане претешка или сувише стресна. Али, пре свега, сматра Рајнфелт, биће неопходна промена у схватањима да би у будућности људи од 70 или 75 година били прихваћени без зазора, као припадајући део радно активног становништва.

Рад је свакако један од основних елемената здравог, квалитетног старења, тврде стручњаци, независно од проблематике

пити светски експерти разних профила, клиничари и научни истраживачи са поља медицине, социологије, психологије до алтернативних грана, да би разговарали о свему што би требало да представља оквир за пун, смислен живот и у позном добу.

Дужини живота не доприноси само један чинилац. Чак ни гени нису од пресудног утицаја. Мање од 25 одсто нашег опстанка везано је за наследни елемент, а највећи део, 75 одсто отпада на то какав нам је свакодневни живот и какве изборе правимо, какво смо окружење себи створили, каже председник организационог одбора конгреса, професор Натан Витијалингам.

Према смерницама Светске здравствене организације, издатим још крајем минулог столећа, као најважна „Здравља за све у 21. веку“, основа активног старења почива на пет тачака: доживотно учење, дужи радни век, касније и поступно пензионисање, ангажман и после пензионисања, одржавање здравља кроз физичке вежбе.

Све су то више-мање познате чињенице, али ове начелне поставке тек треба да се претворе у конкретне норме, да се на основу њих сачине обавезујући стандарди који ће се примењивати у свакодневном животу. Тек онда би могао да се сагледа бољитак и истинска промена у приступу старости и њеним етапама. На пример, потреба поступног пензионисања. Стручњаци одавно упозоравају да фиксирање граничне године може да буде опасно у психолошком смислу. Много је људи који не умеју да разликују да ли се „пензионису са радног места или из живота“. И зато, између осталог, пензија представља стрес. Већи него што би то морала да буде.

Д. Драгић

бруара, уочи пословног форума северњачких земаља, изјавио за стокхолмски „Дагенс нихтер“ да старосна рампа за пензионисање мора да се подигне са традиционалних 65 и да би требало размотрити идеју да се ради до седамдесет пете.

Синдикати су његову сугестију дочекали „на нож“, мада он није толико инсистирао на обавезно зацртаним годинама, колико се zaloжио за свеобухватно флексибилнији приступ

одрживости економске структуре социјалне државе при знатно увећаном оптерећењу услед јачања редова пензионера и истовременом слабљењу потпорних, производних снага.

Није сврха сама по себи живети дуго, већ живети дуго и добро, поручује и слоган првог светског конгреса о здравом старењу који ће, крајем марта, бити одржан у престоници Малезије, Куала Лумпуру. Први пут ће се на једном месту оку-

Британци: Ми смо различити

Финалне препоруке Европској комисији за стабиловање и смањивање ризика инвестирања пензијских фондова наишле на велики отпор у Лондону

Ми смо различити, код нас је то другачије, препустите нам да сами ту област уређујемо јер ако вас послушамо, пропаћемо.

Ово је, у најкраћем, суштина лавине британских протеста после финалних препорука ЕИОПА – Европске агенције за осигурање и пензијске системе – поднетих Европској комисији, којима се уводе нова правила по којима пензијски фондови могу да инвестирају.

Циљ нових мера је да се смање ризици од потреса на финансијским тржиштима којих је последњих година било много више него што се могло очекивати, а које су прво биле резултат светске финансијске кризе, а потом потреса у евро зони. ЕИОПА је уствари предложила такозвани Солвенс II, стандард солвентности који се припрема већ десет година, мада је првобитно био намењен само индустрији осигурања.

Примењен на пензијске фондове, овај стандард захтева да они знатно повећају своје резерве и да више инвестирају у стабилне државне вредносне папире, који дају мале приносе, уместо у ризичнија али са становишта камата знатно привлачнија улагања на финансијским тржиштима.

Најављено увођење нових правила било је повод да неколико асоцијација пензијских фондова напише заједничко писмо Мануелу Барозу, председнику Европске комисије („влада“ ЕУ), у којем га упозоравају да ће то донети „катастрофалне последице“.

„Захтевајући драматична повећања доприноса од послодавца, нова правила ће у најбо-

љем случају укинути пензијске планове са дефинисаним бенефитима (оне у којима се уплатицима унапред гарантује колика ће им бити пензија – прим. а.), а у најгорем многе фирме гурнути у губитке, што ће водити и ка значајном губитку радних места“, каже се у том писму.

Један од главних потписника овог документа, НАПФ (Наци-

Најновији економски индикатори иначе показују да је бар половина земаља Европске уније у рецесији, са изгледима да у зону негативног економског раста – смањивања бруто националног производа – уђе и цео регион. Наравно, највише бриге изазива ситуација у Грчкој, где грађани показују велики отпор стезању каиша изнуђеном из

вог правила спречи, завршио констатацијом „време је да напустимо ЕУ“.

У плану су иначе и друге мере стандардизације пензија међу, након пријема Хрватске, сада већ 28 чланица бриселског клуба.

Највећу пажњу у овом погледу привлачи такозвани Бели папир о овој области, који препо-

онална асоцијација пензијских фондова), која заступа 1.200 појединачних фондова са 15 милиона чланова чија су укупна средства скоро билион (хиљаду милијарди) евра, изашла је са рачуницом да ће нова правила овај сектор коштати око 330 милијарди.

„Ова правила ће произвести велику штету британским пензијама и подрити економски раст широм Европе: уместо да пензије учини безбеднијима, имаће сасвим супротан ефекат“, изјавила је Џоан Сегарс, главна директорка НАПФ.

„Велика Британија већ има веома јак систем за заштиту пензија, а у овим тешким економским временима Европа би морала да се уместо овоме, посвети подстицању економског раста и стварању нових радних места“, образложила је Сегарсова.

бриселске централе (уз велика отпуштања пре свега државних службеника).

Британска штампа је навела да би нови стандарди које за пензијске фондове уводи ЕУ проузроковали смањење пензија за чак 20 одсто, док ће са друге стране то подразумевати знатно веће уплате у фондове.

А финални аргумент по којем Британија и у овом погледу треба да буде изузетак (Лондон се већ изборио за то да нека ЕУ правила за њега не важе), јесте да су њена финансијска тржишта веома различита од оних из континенталне Европе, пре свега у начину пословања.

„Дејли мејл“ је овим поводом отишао толико далеко да је свој текст, после закључка да на основу Лисабонског споразума, који је нека врста „устава“ Уније, нема начина да се увођење но-

ручује „кодекс добре праксе“ за пензијске системе.

Међу елементима тог кодекса, како је обелодањено, јесу и предлози за равноправан третман и изједначавање права жена са мушкарцима у сваком погледу. Једна од препорука односи се и на поделу пензијских права после развода брака.

Ту је и стандардизација радног стажа и старосне границе за пензионисање, уз указивање да „ако једна земља омогућава женама да се пензионису са 60 година, а мушкарцима са 65, то укупан рачун за пензије повећава за 20 одсто“.

На нивоу целе ЕУ нови стандарди ће омогућити да они који се у потрази за бољим радним местима селе из једне земље у другу, лакше прате како то утиче на њихове будуће пензије.

М. Бекин

УДРУЖЕЊЕ ВИНОГРАДАРА И ВИНАРА „ШАСЛА” У СЕЛУ ИЂОШ ЧУВА ТРАДИЦИЈУ

Обред у винограду на

Када временске прилике дозволе, на парадним кочијама се долази на освештавање винове лозе

Обредно орезивање винове лозе

Узгајивачи винове лозе у селу Иђош, у кикиндској општини, 2000. године основали су Удружење виноградара и винара „Шасла”. Себи су поставили за најважнији задатак да очувају постојеће чокоте и обнове их новим да би проширили површине под овом племенитом биљком за чији развој постоје веома повољни услови у овом поднебљу. Поред

тога, настоје да унапреде и производњу вина. Одмах по утемељењу своје струковне организације одржали су и прво сеоско такмичење ради проглашења произвођача најпиткијих вина, које је прерасло у покрајинско. Тиме су себе лишили губљења времена у прегањању око тога чије вино је најбоље. Стручни жири је преузео улогу проценитеља.

Церемонија пре ломљења славског колача

НИШ

Поетско подне са младим музичарима

У Геронтолошком центру у Нишу, средином фебруара, одржано је Поетско-музичко подне, у којем су корисницима ове установе своја умећа

демонстрирали млади људи који се баве поезијом, глумом и музиком. Програм је организован поводом Светог Трифуна са идејом да млади

нишки креативци учине лепшим и веселијим празник вина и љубави људима који су свој „други дом” нашли у овом центру.

Ако је судити према оном што се могло чути и видети на овој приредби, дружење је у потпуности успело. Сви извођачи, а било их је двадесетак, испраћени су дуготрајним аплаузима, а умеће у рецитовању, певању, музицирању често је превазилазило оквире њихове младости и искуства.

У програму су учествовали чланови књижевног клуба „Прејака реч”, Душан Миленковић, Немања Вујачић и Милица Рашић, солисти Невена Ристић и Адријана Стојановић, дуо на клавиру – Маја Ранђеловић и Милана Николић, млади глумац Александар Стевановић, те гитаристи Бранка Ранђеловић и Страхиња Цветковић. Како је

Трифундан

Удружење „Шасла“ се побринуло и за то да поново уведе старе обичаје везане за прославу Светог Трифуна, заштитника винограда. На тај благодан, 14. фебруара, већ 12 година иђошки домаћини учествују у осветљавању винограда. Тада, ако временске прилике дозвољавају, они се у виноград превозе парадним кочијама. Јер, некада се ту много ра-

дило уз помоћ коња. Редовно се негује обичај да домаћин у присуству свештеника ломи славски колач у свом винограду и обредно ореже неколико чокота, уз жељу да донесе богат род грозђа.

Славље се наставља у селу, уз богату трпезу која се залива гутљајима вина, а све праћено свирком и песмом.

Сава Завишић

**Долазак свечара
на парадним кочијама**

и уметницима

програм, који је осмислила и водила Снежана Радовић, одмицао, њима су се придружиле и корисници Центра: Тимка Вујочевић, Бранислава Димитријевић и Правдољуб Јовановић, казивањем својих стихова из недавно промовисане збирке песама „Лепота душе у јесени живота“. И они су побрали аплаузе младих и свих осталих који су салу Центра испунили до последњег места.

Ово дружење под називом „Све што блажи моје срце и греје ми душу“ организовала је Народна библиотека „Стеван Сремац“ у сарадњи са Геронтолошким центром у Нишу.

С. Несторовић

НОВА ВАРОШ

У девету деценију на скијама

Мада је на прагу девете деценије, Џемаил Софтић из Нове Вароши и не помишља да се повуче са ски стаза и смучке одложи на таван. Са својих 78 лета чика Џемко, како га пријатељи и познаници зову, најстарији је активни смучар у овом делу Балкана, а недавно је, пркосећи старости, опет сео у школску клупу и након строге провере знања пред стручном комисијом обновио лиценцу за учитеља скијања коју је први пут стекао још давне 1962. године.

**Џемаил – Џемко Софтић,
најстарији активни смучар**

Иако последњих година није активан као некада у локалном смучарском клубу, и даље се ниједно такмичење у алпским дисциплинама не може замислити без њега. Пре две године имао је и част да се међу првима спусти низ тек саграђену стазу скијалишта „Бријежђа“ на Златару. Тек након што Џемко испроба стазу и укаже на замке које крије, у савлађивање капија крећу остали смучари.

– Због личног задовољства обновио сам лиценцу за учитеља скијања мада сам давно престао да обучавам млађе нараштаје. Одрастао сам и радио у време када је аматеризам био на цени, а друштвени интерес важнији од приватног. У та срећнија времена на стотине малишана научио сам скијању и никада нисам ни помислио да новцем и привилегијама наплатим свој рад, а дипломе, захвалнице и медаље које сам освајао, као и успеси чланова клуба на такмичарским стазама били су ми једина и најдража награда – каже Џемко.

Његовим скијама исписана је историја смучарског спорта у овом делу Србије. Са непуне четири године први пут је стао на скије, израђене од „ребара“ каце за купус, и цео живот посветио раду у Планинарском друштву „Златар“ и развоју смучарског спорта.

– Послератне године биле су године ентузијазма и мада смо живели у немаштини, ништа нам није било тешко. Пешице смо ишли на такмичења и возили ручно прављене дрвене скије, а пењући се на смучкама узбрдо табали стазу. Знали смо да само са коцком шећера у џепу уместо ужине пешачимо и по 30 километара кроз планину и снег и да уморни и исцрпљени право из пртине изађемо на такмичарску стазу и освајамо медаље – радо се присећа старих времена Џемаил Софтић.

Ж. Дулановић

СВРЉИГ

Дан венчања у Сврљигу

Матичари општинске управе у Сврљигу, 14. фебруара, на Дан заљубљених венчали су 15 младих брачних парова. Младенци су за венчање одабрали овај дан верујући да ће увек остати заљубљени и срећни.

Након венчања и пратеће церемоније нови брачни парови су од општине Сврљиг добили једнократну новчану помоћ у износу од сто хиљада динара, односно 150.000 уколико живе на селу.

Ова општинска одлука као да је „повукла ногу“ – до средине фебруара ове године склопљена су већ 32 брака, а у целој прошлој години само 21. За једнократну новчану помоћ младим брачним паровима, новорођеним бебама, деци до навршене једне године живота и незапосленим мајкама из буџета општине Сврљиг за 2012. годину планирано је 17 милиона динара. А ако потребе буду захтевале, ребалансом буџета биће обезбеђена додатна средства.

С. Ђ.

Турнир у шаху

Поводом Дана државности, Удружење пензионера општине Сврљиг организовало је турнир у шаху. Турнир је игран по Бергеровом систему, а учествовале су четири екипе састављене од сјајних сврљишких шахиста. У укупном пласману најбољи су били чланови Удружења пензионера општине Сврљиг, а прве три екипе добиле су захвалнице.

Истог дана одржана је и оснивачка скупштина шаховског клуба „Ветеран“. За председника је изабран Драгиша Крстић, који је на челу Комисије за спортске активности у овдашњем удружењу.

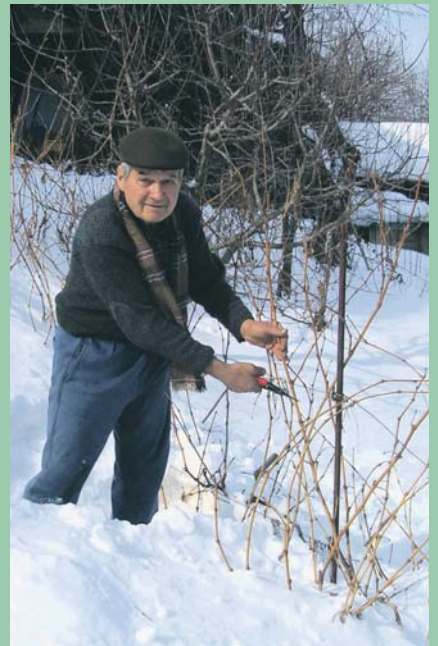
– Следи регистрација клуба а затим организација и појављивање на многим такмичењима јер за то имамо играчког потенцијала – каже Крстић.

С. Ђ.

КЊАЖЕВАЦ

Славили винари и заљубљени

У Књажевцу је, 14. фебруара, обележен Свети Трифун, заштитник винограда од града, штеточина и поплава, али и Дан заљубљених. Тог дана су виноградарски обишли своје винограде, орезали покоју лозу и залили је вином, да би тиме, по веровању, повратили винограду малаксалу снагу после дугог зимског мртвила. Због тога у источној Србији светог Трифуна називају и Орезач или Заризој.

Народ верује да ће, ако на Трифундан пада снег или киша, година бити кишна и родна, а ако је ведро, биће сушна и неродна. У Књажевцу је 14. фебруара било сунчано.

Удружења произвођача вина и ракије у овом месту организовала су представљање и дегустацију – Књажевац има 10 винарија, које производе различите сорте вина. А у Завичајном музеју отворена је изложба у оквиру манифестације „Вечер отвореног срца“. Ова манифестација већ 21 годину окупља ликовне уметнике различитих стилских и техничких опреде-

љења, те је и овај пут успела да привуче велики број љубитеља уметности. У склопу тих дешавања организован је и маскенбал на којем је исказана љубав отвореног срца.

Светог Трифуна, као свог заштитника, прославили су и књажевачки угоститељи, а највеселије је било у хотелу „Тимок“.

Д. Ђ.

Описмењавање на Брајевом писму

У Окружном удружењу слепих и слабовидих града Крагујевца недавно су представљени резултати пројекта под називом „Описмењавање на Брајевом писму и психолошка подршка касније ослепелих лица“. Овај пројекат завршен је у планираном року, али је на иницијативу самих полазника настављен

и проширен њиховим креативним изражавањем кроз ручне радове и поезију.

Председник Савеза слепих и слабовидих Србије, Милан Стошић, захвалио је на подршци коју је ресорно министарство пружило реализацији овог пројекта, али и осталим активностима Савеза.

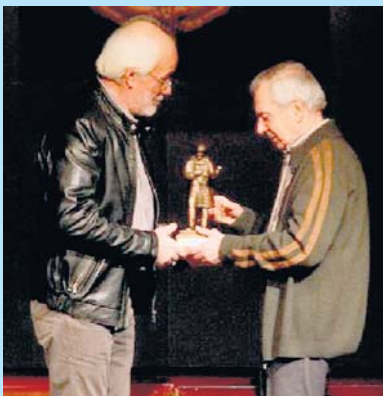
Иначе, у Основној школи „Вук Караџић“, у Крагујевцу, организована је мала школа знаковног језика. Школа је реализована у оквиру пројекта „И руке говоре“, који спроводи Савез слепих и наглувих, уз подршку Министарства рада и социјалне политике.

М. С.

Статуета Јоаким Вујић Ђузи Стојиљковићу

У дану у коме је Србија славила своју државност и наше најстарије позориште, крагујевачки Књажевско-српски театар, обележио је 177. годишњицу постојања.

У Театру је тим поводом изведен музичко-сценски програм „У славу Крагујевца“, који је осмислио редитељ и уметнички директор

Небојша Брадић, а на свечаности је београдском глумцу Властимиру – Ђузи Стојиљковићу уручена статуета Јоаким Вујић за изузетан допринос развоју позоришне уметности.

Према оцени жирија, Стојиљковић је један од првих представника модерне глуме на нашој сцени, који оригиналним стилем већ шест деценија богати своје уметничко дело бројним улогама у позоришту, на радију, телевизији и филму. Примајући признање Стојиљковић је рекао да за награде никада није касно јер тако сазнаје да није узалуд потрошио шест деценија раду у позоришту.

– Мени долази у право време зато што више времена нема, и баш ми је драго да овако значајну награду добијем сада – нагласио је Ђуза Стојиљковић.

М. С.

Снабдевање на рате

Градско удружење пензионера Суботица покренуло је акцију набавке и снабдевања својих чланова најосновнијим животним намирницама и хемијским потрештинама, које ће им бити испоручене пред ускршње празнике. Старији Суботичани имају прилику да шећер, уље, брашно, свеже и димљене

сухомеснате производе и кућну хемију наруче до петог марта, и да их плате у три месечне рате.

Према речима Драгице Лучев, председнице Удружења, пензионери приликом наручивања производа треба да покажу чланску карту са доказом о уплаћеној чланарини, личну карту, чек од пензије, и да понесу новац за уплату прве рате. Овај посао могу обавити у својим месним организацијама пензионера или у централи Удружења. Испорука наведене робе планирана је до 25. марта ове године.

М. М.

Заједничко светосавско весеље

Школску славу Светог Саву први пут су прославили заједно са некадашњим колегама, сада пензионерима, и просветни радници Основне школе „Георги Димитров“ из Босилеграда. Ова школа има 594 ученика и 106 просветних радника, а настава се одвија на српском и бугарском језику.

Поред пригодног програма за ученике и родитеље, који је организован у Дому културе, у ђачкој трпезарији је обављено сечење славског колача.

Поздравни говор и добродошлицу одржао је директор школе, Методи Чипев, пожелевши свима здравља, среће и успеха у раду, а потом је предао поклоне пензионисаним радницима школе.

Пензионери су захвалили на лепој пажњи, честитали школску славу и уз успех, здравље и срећу наставницима пожелели да и даље образују и васпитавају млада поколења за будућност друштва.

В. С.

ПИШИТЕ НАМ

Драги читаоци,

Ово је простор намењен Вашим писмима. Пишите нам шта Вам се у нашем и Вашем листу допада, а шта би могло да буде боље, шта бисте волели да прочитате или да саопштите другим читаоцима.

Адреса је Булевар уметности 10, 11070 Београд, или електронском поштом, на glasosiguranika@pio.rs

Ипак људскост и живот немају цену

Од када су јако невреме и снежне међаве захватили нашу земљу, било је ризично да напуштамо кућу, па сам са мојом животном сапутницом највише времена провео поред малог екрана. Обоје смо покретни и витални, налазимо се у градском насељу, те нисмо имали ни већих проблема око набавке намирница.

Заједно смо, пре свега, били забринути за неке нама драге особе, наше пријатеље и родбину који су у неповољнијој ситуацији, али и за све друге који су се силом временских неприлика нашли у невољи. Зато су на мене посебан утисак оставили телевизијски прилози о спасилачким екипама. Ти људи су показали невероватну храброст и племенитост у спасавању људских живота и пружању помоћи угроженима. Кроз незапамћене снежне наносе, због којих су многи ову зиму назвали српским Сибиrom, ризиковали су и сопствени живот, пешачећи и по неколико километара, са носилима у рукама, вукући

старе и изнемогле, чак и на најлону. Достављали су преко потребне лекове и храну, стизали до места где данима није крочила нога. Некад су и надљудским напорима стизали до болесних, старих, деце, сиромашних, свих оних који су у тим данима били беспомоћни.

Истакао бих и све оне људе који су, тамо где је снег колико-толико био очишћен, одлазили по пољедици да најстаријима прибаве основне потрепштине. Треба сви да смо им захвални, а у времену само сензационалистичких вести, новинских чланака који се баве разним тривијалностима, хроникама које нас упозоравају да људски живот готово да више и нема цену, добро је да постоји овакав часопис у коме и ми као грађани имамо простор да кажемо своје мишљење, и макар поменемо особе које то заиста заслужују.

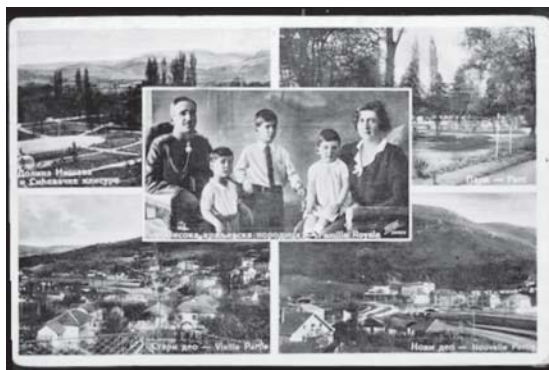
Р. Вујачић,
Врбас

Некад и сад

Бањско лечење осигураних чланова

За бањско и санаторијско лечење потрошено је 1934. године 19,237.810 динара по члану. Дакле 7,28 посто прихода, или 35,39 динара по члану. Прошле године износили су ови трошкови само 33 динара 43 паре по члану. Равнотељство Средишњег уреда закључило је да месни органи могу за време кризе ограничити број болесника које упућују у властита лечилишта радничког осигурања толико да трошкови за ово лечење не прекорачују 6 посто њихова прихода. На тај начин остаје један део кревета у властитим лечилиштима празан, али радничко осигурање ипак може да одржи све своје лепе, великим жртвама створене здравствене установе, које су нашем чланству толико потребне. Унаточ тог стања ипак је један део уреда осећао потребу да прилично велики број својих чланова пошаље у неуредска лечилишта и неуредске бање. Код упућивања у бање и лечилишта била је разлика између појединих месних органа доста велика. Трошкови се крећу између 3,86 посто и 14,95 посто прихода, односно између 16,79 и 142,06 динара по члану.

(Средишњи уред за осигурање радника у Загребу за 1934. годину, Загреб, 1935)

Право на бесплатну рехабилитацију

Пензионери са најнижим примањима и ове године могу да конкуришу за бесплатан десетодневни боравак у једној од 25 српских бања. На рехабилитацију ће отићи 9.359 старосних, инвалидских и породичних пензионера свих категорија. Право пријављивања на конкурс за бањски одмор, који финансира Републички фонд за пензијско и инвалидско осигурање, имају сви пензионери чије пензије не прелазе 22.334 динара. Уз ово, услов је да немају друга лична примања и да нису користили бесплатну рехабилитацију о трошку Фонда у претходних пет година, а за пољопривреднике и минимум десетогодишњи „пољопривредни“ стаж осигурања. Ова рехабилитација подразумева и лекарски преглед, терапију, и трошкове превоза у висини цене аутобуске или возне карте другог разреда. Пријаве се подносе општинским удружењима пензионера, а привремено расељени корисници с Косова и Метохије – испостави или филијали Фонда у месту пребивалишта.

На местима где подносе пријаве пензионери ће моћи да виде прве ранг-листе, оформљене након бодовања свих пристиглих пријава. После разматрања уложених жалби истаћи ће се финална ранг-листа. На рангирање утиче висина пензије, дужина стажа осигурања, дужина коришћења пензије. Корисници права на помоћ и негу другог лица добијају 10 бодова више. Под једнаким условима, предност има старији корисник пензије. Пензионери који конкуришу не морају бити чланови пензионерских организација. **Ј. О.**

Пауза у стажу

? Стојанча Димитров, Сурдулица: Био сам запослен од 4. 3. 1980. до 6. 6. 2006. године, а од 1. 7. 2006. године поседујем СТР све до данашњег дана. Како могу да уплатим себи стаж за период од престанка запослења па до отварања СТР, тј. 24 дана?

Одговор: Нема законске могућности да се сада ретроактивно регулише празнина у стажу, настала између два осигурања. Рок за регулисање својства осигураника уназад је највише 30 дана од дана подношења захтева. Пауза у стажу коју Ви имате није велика, те чак и да се деси да има неког утицаја на датум признавања будућег права из пензијског

и инвалидског осигурања, највероватније неће знатно одложити признавање припадајућег права. Осигураници често мисле да у стажу мора да постоји континуитет, што сигурно није тачно – стаж се признаје онолико колико је трајао и колико је покривен доприносима, независно од тога да ли је остварен у континуитету или са прекидима.

Породична пензија за удовце

? Исмет Даутовић, Врање: Био сам 27 година у браку. Супруга је преминула 2001. године, у 69. години, а ја сам тада имао 49,5 година. Последњих пет година сам примао туђу помоћ и негу за супругу, деце нисмо имали. Да ли ћу икад имати право да наследим породичну пензију?

Одговор: Ви нисте испуњавали законске услове за признавање права на породичну пензију ни у моменту смрти своје супруге, а те услове не испуњавате ни данас. Ни у будуће нећете моћи да остварите ово право, јер законски пропис увек тражи испуњење одређених година старости за удовца у тренутку смрти

супруге. Ви сте када је Ваша супруга преминула имали 49,5 година старости и то је чињеница која се не може с временом променити, а законски услови се поштравају па је ове године, на пример, потребно да је удовац у моменту смрти супруге имао 55 година и 6 месеци старости, а Ви сте имали 49,5 година.

Без промене граница радног стажа

? А. С., Лесковац: Рођен сам 26. јула 1949. године, а 31. 12. 2013. пуним 40 година радног стажа или, ако се поткрала грешка у сабирању, 2-3 дана касније. Да ли ће то заиста бити мој датум одласка у пензију или могу очекивати померање границе радног стажа?

Одговор: Немамо најаве да ће се подизати потребне године стажа осигурања за осигураника мушкарца за одлазак у пуну старосну пензију. Најважније је да Ви тачно испратите када навршавате 40 г. стажа осигурања,

да ли је за цео период уплаћен допринос за ПИО и да се, пре него што се одлучите за одлазак у пензију, у Фонду ПИО распитате, за сваки случај, да ли су услови за пензионисање остали исти. Година живота имате довољно.

Губитак радне књижице

? М. Д., Београд: Каква је процедура при губитку радне књижице? Кога се обратити? Како доказати радни стаж? Где одјавити радну књижицу?

Одговор: Процедура у случају губитка радне књижице регулисана је чланом 30 важећег Правилника о радној књижици. Пре свега, потребно је у Службеном гласнику РС објавити изгубљену радну књижицу неважећом. Са потврдом о оглашавању обратити се органу управе, односно општини надлежној према месту рада или, ако се ради о незапосленом лицу, према месту пребива-

валишта, за издавање дупликата радне књижице на којој ће се јасно навести да се ради о дупликуату. Податке из изгубљене радне књижице уписују по правилу иста правна лица која су податке уписала и у изгубљеном документу, што је регулисано члановима 8 до 26 Правилника о радној књижици, објављеном у Службеном гласнику РС, бр. 17, од 21. априла 1997. године.

ВИ ПИТАТЕ „ГЛАС ОСИГУРАНИКА“ ОДГОВАРА

Весна Вићентијевић

Републички фонд за пензијско и инвалидско осигурање

Доказима до породичне пензије

? Зорица Јеремић, Београд: Корисник сам породичне пензије. Имам сина од 37 година, који је јако болестан (дијабетичар на инсулину, депресија, хипертензија, чир на желуцу и дванаестопалачном цреву). Био је болестан и у моменту смрти мог супруга, али нисмо знали да може и он тада да буде укључен у коришћење пензије пошто је само млађи син користио јер је ишао у школу, а ја сам била у радном односу. Он нема посао, има само 15 месеци стажа и није способан за рад. Молим Вас да ми одговорите да ли може да се укључи сада да са мном дели ту пензију, то би било за 10 процената више, с обзиром да ми је пензија само 11.500 динара и буквално немамо за живот, па би нам значило и тих 1.000 динара више. Уколико има право, шта је потребно од докумената и где да их поднесем.

Одговор: Да бисте свом детету обезбедили право на породичну пензију, било би потребно да докажете да је у тренутку смрти његовог оца био неспособан за рад и привређивање, као и да га је отац у моменту смрти издржавао. Да бисте то доказали, предуслов је да је Ваш старији син и у том периоду био болестан и да о томе поседујете медицинску документацију на основу које ће орган

вештачења моћи да процени да ли је тада постојала неспособност за самосталан живот и рад. Под претпоставком да се ово утврди, неопходно је доказати да га је отац до своје смрти издржавао, тј. да није имао других прихода, те да се могао сматрати издржаваним чланом породице. Ово због тога што у време очеве смрти није био на школовању и био је старији од 15 година живота.

Важан је датум подношења захтева

? М. Видојевић, Власотинце: Старосну пензију сам остварио 2006. године са пуним стажом од 40 година. Пензија ми је обрачуната по новом Закону о ПИО из 2003. године и мислим да сам због тога оштећен јер сам 90 одсто пензије остварио по старом Закону од пре 2003. године, а само 10 процената би требало да се обрачуна по прописима из 2003. године. Мислим да сам овим оштећен и хтео бих да покушам да то своје право остварим. Како и где?

Одговор: Примену законских прописа на признавање права из пензијског и инвалидског осигурања опредељује датум поднетог захтева за признавање тог права. То значи да чак и да сте сав свој радни век навршили пре почетка примене Закона о ПИО из 2003. године, а захтев за пензију поднели после почетка примене нових прописа, право би Вам се признало по прописима који су важали

у време подношења захтева за пензионисање. Овај принцип је веома важан и данас када се услови за пензионисање постепено мењају сваке године, па није довољно да неко у одређеној календарској години испуни законске услове, већ обавезно у тој години треба да поднесе и захтев за остваривање права, да би се право признало под условима из одређене календарске године.

СКАНДИНАВКА

АУТОР: ЛОВИЧИЋ	ПРИСТАЛИЦА ТРАДИЦИЈЕ	ПРИПАДНИЦИ ЈЕДНЕ МАЊИНЕ	СТРАНА СВЕТА	ДЕДОВИНА КОД ХЕРЦЕГОВАЦА	РЕКА У ЕГИПТУ	4. И 17. СЛОВО ЂИРИЛИЦЕ	ЕНГЛЕСКИ НАЗИВ ПРЕНОСНИХ РАЧУНАРА
ВРСТА УДАРАЉКЕ							
СТАНОВНИЦА РУСИЈЕ							
ДЕО НАМЕШТАЈА (СТО)						ОЗНАКА ЗА ПОНД МОРСКИ ГУСАР	
ФР. МОДНИ КРЕАТОР, КРИСТИЈАН					СИМБОЛ ПЛАТИНЕ СКУП ПЛАНИН. ВРХОВА		
МАСТИЛО (ЕНГ.)				ДРАГ ЧУВАР ШУМЕ, ЛУГАР			
ОЗНАКА ЈЕДИНИЦЕ КИРИ			МАРКА ЈАП. МУЗ. ИНСТРУМ. МУШКО ИМЕ				
ОЗНАКА ИТАЛИЈЕ		МУЖЈАК ГУСКЕ ХЕМИЈСКИ ЕЛЕМЕНТ					
СТРМО, УСПРАВНО							
ЂУД, ПРИРОДА						ОЗНАКА ЗА МЕГА СВЕЧАНОСТИ СТ. РИЂАНА	
ФР. БАЛЕРИНА, МАРИЈА					БИЈЕЛО ПОЉЕ СУЛФАТ БАРИЈУМА		
ИНДУС- ТРИЈСКА БИЉКА				ЛУКА НА ТИСИ ДЕО НОГЕ КОКОШИ			
УЗВИК ВЕСЕЉА			ГРАД У АЗЕРБЕЈДАНУ ЈЕДНО ШАХ. ОТВАРАЊЕ				
СИМБОЛ СУМПОРА		МЕРА ЗА ЗЛАТО РАДИО-ВЕЗА (СКР.)					
ПАШЊАК, УТРИНА (МН.)							
ГЛАС ОСИГУРАНИКА	ПОРТИР СИМБОЛ ХРИШЋАН- СТВА						
ОЗНАКА ЗА КЕЛВИН		ОКЛАХОМА (СКР.) ГРЧ. БОГИЊА ОСВЕТЕ			СИМБОЛ ЛИТИЈУМА ОСТРВО ЈАДРАНА		
ВОДЕНИ ЉУСКАР				ЛИЧНА ЗАМЕНИЦА ОЗНАКА ЗА НИШ			МЕРА ЗА ПОВРШИНУ ЗЕМЉЕ
ЖЕНСКО ИМЕ							
ВРСТА СПОР- ТИСТЕ							

РЕШЕЊЕ ИЗ ПРОШЛОГ БРОЈА: исправа, страмин, тревира, Раденик, а, рл, то, јна, кин, нагло, д, о, Акра, сатрти, троседи, апелат, трон, та, рал, Вил, атари, и, к, олај, тактика, огроман, Реар, нк, инк, ета

Дејан Патаковић

Молим за реч

Таман сам видео светло на крају тунела, а онда је стигао апел за штедњу струје.

Леденице падају с кровова, али за динар нема проблема. Он се одавно стропоштао.

Прошао је Дан заљубљених, Дан државности... Још да прође и Дан жена, па може да дође и тај смак света.

Арм Ростлинг је такмичење у обарању руке, али наша влада се више бави обарањем стандарда.

На ТВ Пинк је почела Академија за мршављење, али пензионери немају право учешћа. Они имају пензије за мршављење.

ММФ нам је заледио финансијски аранжман. Министри ту више ништа не могу, сад нам требају ледоломци.

Динар је на историјском минимуму, али су плате у Народној банци на историјском максимуму.

Влада најчешће одржава телефонске седнице. Ако кроз кров цури вода, телефони не прокишњавају.

Влада нас је вишеструко задужила. И у еврима и у доларима.

Дејан Патаковић

Драгош Јовановић

Да ли сте знали ...

– да је Дан жена установљен на Другој међународној конференцији жена социјалиста, 8. марта 1910, у Копенхагену, и да је кључна личност, заслужна за то што же- не данас широм света имају свој празник, била Немаица Клара Цеткин, тадашња лидерка женског радничког покрета?

– да су борбу за боље усло- ве рада и живота жене запо- челе још у 19. веку, у доба индустријализације, а своје незадовољство друштвеним статусом међу првима су из-

разиле америчке текстилне раднице када су давне 1857. де- монстрирале на улицама Њујорка?

– да се у Србији 8. март обележава од 1914. године иако су га Уједињене нације тек 1975. прогласиле за Међународни дан жена?

– да је овај дан у Русији први пут обе- лежен у Санкт Петербургу, 1913, али је тек 1965. постао званичан државни пра- зник? Руске жене су добиле право гласа још 1917, чак три године пре Американ- ки, а између два рата, у СССР-у је 8. март често доживљаван као празник који

слави победу жена над „кухињским ропством“.

– да се почетком марта у Јапану про- слављају два лепа празника посвеће- на женама, али ни један од њих није 8. март? Јапанци 3. марта празнују Хи- на мацури, када се моле за здравље и срећу женске деце, а други празник посвећен женама је 14. март, Бели дан, који је јапански „изум“ новијег датума. Тог дана мушкарци поклањају женама јединствен поклон – слаткише, цвеће или одећу беле боје. Овај празник је настао након велике рекламне кампа- ње једног произвођача слаткиша који је позвао Јапанце да се изабраницама свог срца одуже за поклоне које су од њих примили месец дана раније, на Дан заљубљених.

У част Осмог марта

И ове године мушкарци ће бити кавалџери – посветиће жени цео 8. март. Себи ће посветити само остатак године.

Осми март је дан жена. И то не само ове године, већ сваке!

Осми март је за мушкарце реалан а за жене виртуелан пра- зник.

Жене ће 8. марта добијати цвеће, шалове, рукавице... А понека ће добити и пажњу.

Све жене за 8. март добију понешто. Неке само цвеће, неке и поклон, а која упита што није добила ништа, добиће батине.

Неке жене и 8. марта једу и пију уместо да буду достојан- ствене.

Већина жена ни 8. марта не испушта шерпу и тепсију из руку да их неспретни мужеве не би разбили.

Добри мужеве и пре и после 8. марта имају главобољу. Пре док бирају жени поклон, а после због ића и пића.

Најбоље би било за дан мушкараца прогласити 9. март. Да се поједе и попије што претекне од 8. марта.

Витомир Теофиловић

Живанизми

Не предајте се! Мушкарци уживају док освајају.

Права љубав је вулкан, где после ерупције живи вечити пла- мен.

Када добијеш кључ нечијег срца, угради дуплу браву.

И када лепота прође, муж треба да има шта да воли, а то је лепота душе.

Први кораи у браку су несигурни, зато тражите на кога се можете ослонити.

Угради благо душе у темеље заједничког дома.

Чврсте загрљаје не поистовећујте са оковима.

Чувај мужа у мрежи, али не буди паук.

Жена је као свећа. После молитве следи паљење.

И највећа љубав се гаси ако се само једна искра од ње одвоји и плане у туђој постељи.

Живан С. Филиповић

